

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Storch, Matthias.; Matthias Storch.

Titel | Title:

Sinnattugaq

Udgivet år og sted | Publication time and place: Godthåb : Det grønlandske Forlag, 1974

Fysiske størrelse | Physical extent:

69 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KGL. BIBLIOTEK

8-76/814

Matthias Storch:
Sinnattugaq.

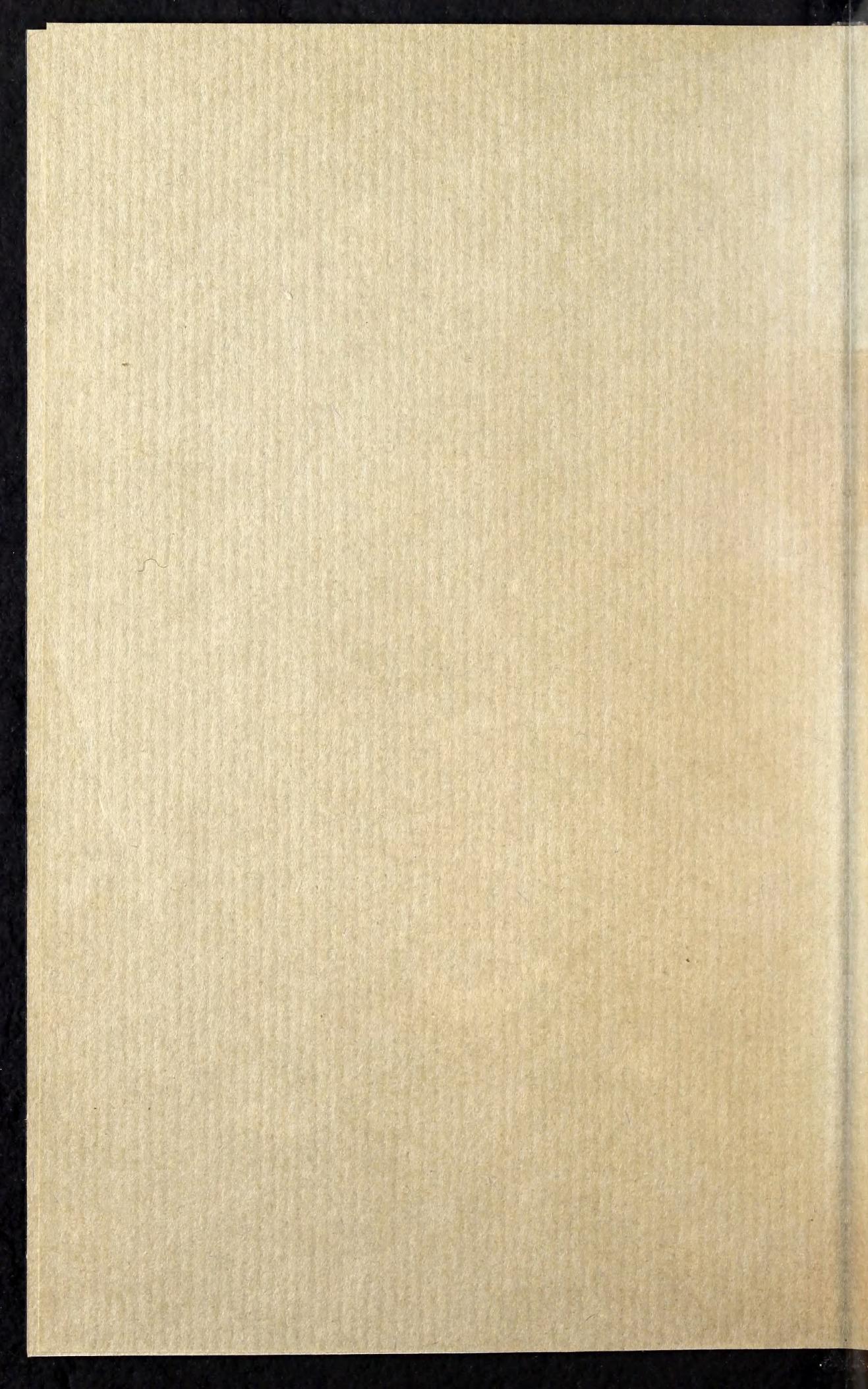
1974.

8 - 76/
814

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130001518098

MATHIAS STORCH

SINNATTUGAQ

0482-06

SINNATTUGAQ

ЗАСУШЛЫЕ

MATHIAS STORCH

SINNATTUGAQ

Kalâtdlit-nunâne nakiterisitsissarfik
DET GRØNLANDSKE FORLAG
1974

Allaasitaaq atorlugu allaqqiisoq: Esther Eriksen.

Saqqaanik titartaasoq: Poul Bay.

2000-nngorlugu naqiterneqarpoq.

Siullermik naqiterneqarpoq 1914.

Aappassaanik naqiterneqarpoq 1959.

Pingajussaanik naqiterneqarpoq 1974.

ISBN 87 558 0139 0.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

1975/11562

8

Til min kære, trofaste Lærer og Ven Christian Ludwigs.

(

Atuakkap matuma allaasitaaq atorlugu maanna naqiti-gaanerani siullermik naqiterneqarnera najoqqutarineqar-poq. tamatumuuna atuakkiortup avannaamiorpaluttumik oqariartausia atuakkap 1959-imi naqitigaanerani ilaatigut allanngortiterneqarsimagaluartoq maanna uterfiginear-poq. Aterli Josef atuakkap aallaqqaataani avannaamiut taaguerat malillugu allakkaluariarlugu — utertarneq siulleq r-ilerlugu — kingorna kujataamiut taasisarnerat sannguigisimammagu maana Juuserfi atorneqaannarpoq. Aqqit allat allanneqarneranni atuakkiortup allariaasia malinneqarpoq, soorunami allaasitaamut ikaartinneqaa-narluni.

Kap. 1.

Meerarpaaluit apersortinnissamut inuukkunnaareersut ilorsuit eqqaanni pinnguarput. Ilagaallu nukappiaqqat marluk niuertup palasillu erner. Kiinaannillu nalunanngilaq imminnut nuannariippallaarunnaarsimasut.

»Asimiukasiit qimaannarlugit uagut immikkut pinguassaagut«. Hansi ajuallassimalluni suaarpoq.

Hansi kiffap Saamuap erneraa, nukappiaqqallu taakku niuertup palasillu erner. Guutiusarivippai. Qatanngutaata Riigiinap anini iluarilluarneq ajorpaa, nammineq ilagiumanani qallunaaqqat malersorpallaarmagit.

Asimiuaqqat akerartorneqaramik kamalerput. Suulullu suaarpoq: »Ataguaasiit pigisatsinnik pisinalerussi asimiukasinnik akerartuigisi, ilasi ullumi tikiukkatta pisinaleramik kanngunaannarput ingammik illit anaanat«.

»Toqullassavakkit«, Hansip siloreerluni aappi orninniarlugulu suaarpoq.

»Toqukkumma toqullassavakkit«, Suulut nillerpoq.

»Qaa, unataqisigu«, Siilarsi oqarpoq.

»Uangattaarmi ikiussavassi«, Paavia suaarlunilu niuertup erner. Hansimik illersuiniarluni sassartoq pukusuagut tigullugu pulamiterujussuarpaa, Hansilu saallugu oqarpoq: »Oqaqqikkuit pisassat pissavat«.

»Illit pisassat pissavat«, taamalu oqartoq Paaviap qivirpa sunaaffa kiffaq Saamua tununnguaminiiittoq, tassalu qiviaraani pikkunavissumik isappaa. Ilakasiilu tamaasa nuluisigut pattapajoorlugit angerlaqquai.

Paaviap kamaruttoluni qimatani qiviaramigit sanitut uppingajapporluunniit, Riigiinap isigigaani takugamiuk. Qimaasummi nalliginermit qiangajalluni isigai, nukappiaq-

qat ilagerusukkaluakkani. Paaviallu alanngilertoraluarlugu ilani maliinnarpai. Erniinnarlu tupertik tikippaat.

Tupiat qarsorneritsoq qallunaat toqqatut ilissigaavoq. Siimuup iluarilluanngikkaluarpaa ullaakkunngooq isaajar-narpallaarmat. Taassumalu utoqqarpallalluni nunaqatini kalaallit toqqinik meqqulinnik iluleriinnik itsalinnik tupe-qarunnaarmata ajoreqai. Taamaattorli umiap amikuunik it-sallit takugaangamigit oqartarpoq: »Taakku kalaallit toq-qinik taaneq kanngunaqaat, taamaassappat qarsorneritsoq inikitsuatsiaq atuinnarunikku pitsaanerussavoq«.

Toqqup taassuma ilulii tassa Jaakkukkut nulialu Kaalat pilittaasut, taakkualu erneri ateqarput Suulut Juuserfilu. Jaakkullu angutaa tassa Siimuut. Jaakkukkullu ernesiaat Siilarsimik ateqarpoq.

Tupeqatigaat Moorsisi nulialu Sabiina ernerallu Paavia, kisimi amiakkuusoq qitoraat allat toqusaramik. Paavia naalanngieriartaannarpoq, ilaannikkullu piumasaqaraanga-mi malartitassaaneq ajorpoq, tamannalu pissutigisimavaa meeraagami allanartoq sianisooq apeqqarivissoq ilaannilu unilluinnarluni isumaliortarpoq, taamaattumillu utoqqa-nganerarneqartarluni.

Angutaa Moorsisi nangiartalerami umiani amminneq sapilerlugu tuniinnarsimavaa. Upernaallu tulleriit uninngasarluarami, aasaq manna eqqarliminut Jaakkumut ilaasimavoq maannalu anguniariartorsimagamik angerlaatigalugu niuertoqarfimmut Aappilattumut pisimapput.

Meerartaat Aappilattumut pissagamik qilanaaqaat, Siimuup oqaluttuarisartagai illorsuarpassuit allallu takuju-manermit. Maannali tamarmik pakatsingaarput. Ajunngitsumimmi aallarneraluarput Siimuulli naalakkallarlugu imminnut ajoqusiinnarput.

Taassumami ilaanni kaffisorluni iterluarsimatilluni meeqqat oqaluttuussimavai paarsisuugallarnerminik niuertorlu nersualaariarlugu ajunngisisarneranik. Oqaluttuarporlo qallunaatut oqarfigeriarlugu ingammik ajunngissi-

sartoq, kisianni oqaaserisartagartik »niuertoq ajunngilaq« qallunaatoornissaa puiorsimagamiuk ima isumaqarsorilerpaa: Daarlig bestyrer. Oqaaserli sunaaffa taanna ima isumaqarpoq: Niuertoq ajortoq. Kukkuninili nalugamiuk meeqqat oqarfingai: »Tassa niuertup meeraaluunniit taama oqarfingeriarussigik ajunngisaartillassavasi«.

Tassalu Paaviakkut qallunaarartatik taama oqarfingipalaalaruarlugit kamattoortissimavaat. Maannalu tamatuma kinguneri atulerpaat tupermi issialeramik. Paaviap isatsinnini kissarulutsivippaa, ilaminillu nikallunganerulluni, ilasali iffiakujuuit nerileriaramikkik nulukasimmik kissaruluneri erniinnaq soqutigiunnaarpaat. Tamarmilli Siimuunguakkuluk oqamik isumanatik isikkorlorujussuartarpaat.

Ilani sumik isumajunnaaraluarmata Paavia kisimi nikalungavoq. Angunnilu tikikkami nerereerluni aniniariarmat malillugu qianiarfigilerpaa.

»Paavia oqarfingereeraluarpakkit unnerluttaqqunak unnersiunnartaqqullutit«, angutaa oqarpoq.

»aap nalunngikkaluarpara, kisiannimiuna aperiniarikit«, taama oqarlunilu Paavia qiajunnaarpaq.

»Sumik aperiniarpinga? Aperivoq angutaa.

»Sunaana pillugu maanimiut illui pitsaaneruppat, sunalu pillugu inuisa asimiukasinnik taasarpaatigut, soorlu uatsinnit imminnik pitsaanerutittut, suna pissutaava«?

Angutaata akinagu ersaagut tagiartulerpaa. Apeqquutit taakkorpiaat namminertaaq isumaliutigisarsimavai, kisianni meeqqanut pisariaqarsorinnginnamigit apeqqutaa akinagu oqaannarpoq: »Sussa meeraqativit taama pisaringatsit ilaginnaannartarniakkit«. Taamalu oqarluni qaanni ornillugu qimappaa.

Paavia angummi qimammani kisimiilluni pisuttualerpoq. Silarsuaq pinnivippoq. Ukialeramilu ullorissat allartumi alutornaqalutik ersittalereerput. Unnullu taanna allaaq-

qilluinnarlunilu qatsungaqaq. Qoqaarinnermit qaqqat im-mamut tarranissimapput, imeqqutaallat taateraallu kii-orartut kisimik minittornerullutik, ungasissumillu malip-palaarsuaq tikiumisaarlunilu aanngaamisaarpoq.

Aappilattormiut aliannaarsaaruttulerput aasaq nuanner-soq nunngutaarumallugu. Inuaqerpaluit silakkullu igasut inneri taarsilernerup aappillersitai soorlu asuli qaaqqus-i-sut. Tamakkuli tamarmik Paavia qiimmatsissinnaanngilaat.

Tamaani angalaartilluni takusani niuertoqarfimmiut eq-qarsaatigiinnarpai. Sooq illut tassani pitsaaneruppat taku-juminarerullutillu? Sumit akissaateqarlutik qisuit taak-kununnga atortut pisiarisarpaat? Soormi uagut taamaattu-mik peqarsinnaanngilagut?

Aammami nunamulli niuniariarami malugai Aappilattor-miut ilaat oqallittut asimiullu illakuluutigisarlugit. Meerar-taasalu ullumi aamma asimiukasinnik akerartormanni ila-giumananilu — tamanna naammaginngivippaa.

Tamaani eqqissiveerulluinnarpoq, imminut apersuutigi-saraluani akisinnaannginnamigit. Ila sooq uagut taakkuna-tut peqalersinnaanngilagut? Sooq taakkua narrugaatigut? Kiisalu allaat qianiaraluarpoq, nipinili tusaanngilaa, isaalu qulleqaratik uerulussimapput, qiviagaalu tamarmik soorlu uumisaarisut, iluanilu nipeqarpoq: »Asimiukasiit«.

Utoqqaat nukappiaraq taanna takugaluarunikkku tissi-giinnassagaluarpaat. Kiami apeqqutit pingaartut ilunger-sortumik eqqarsaatigisarpai?

Kiisali aalajaatsumik imminik neriorsorfigaaq: »Utoq-qanngoruma paasiumaarpakka. Taamanikkullu ullumisut narrugineqassanngilanga«. Taavalu angerlarluni innariar-tuinnartariaqarpoq.

Aqaguani palasip meeqqat misilikumallugit atuarfiliaq-qummagit »asimiuaqqat« ilaapput. Paavialu assut annila-

ngavoq aatsaat Aappilattormiut meerartaat atuaqatigissa-gamigit. Atuakkamigut talorutinngikkaluarpoq, allanner-milli kisitsinermillu ajoqersorneqannginnami taakku sioo-rassutigai. Sunaaffali palasip upperisap pissusianik aper-suinnassagaatik. Atualeramillu sunaaffa Paavia silassori-villuni palasimi allaat tupigusutsillugu apeqqutai akisar-pai, Aappilattormiuaqqanimm tamatumuuna pisassaan-ngilaq.

Soraarmata palasip asimiuaqqat immikkut paarnarsuar-nik tunivai pillaaqqippallaaqimmatagooq.

Palasi taanna isumaliortaaannarpoq immaqa kalaallit ilu-amik ilinniartitaasimagaluarunik inuiaqatigiittut allatut paasisaqassagaluartut nunamillu pisuussutai iluamik ator-sinnaallugit. Taamaattunngornissaallu eqqarsaatigisaan-narpaa ilungersortumik sulissutigiumallugu, kinguartitsi-saannarporli, kalaallillu najorpiarneq ajoramigit taakku pillugit inuunini illugulusooq kiffartortikkumanngilaa, nammineq taakkulu akunnequteqartaannaramik.

Atuartut soraarmata umiatsiaarput »aappalaartulissuin-ngooq«. Paaviakkullu sukujuit amerlanaartuatsianngor-paat.

Tikeraat qallunaartaqarput arlalinnik. Nakorsaq nammi-neq umiatsiaminik, ilaasoraalu qallunaat arlallit, taakkulu ilagaat ilisimasassarsiortoq.

Majuareermata kalaallit ilaat oqalulerpoq: »Tassa aasiit ilisimasassarsiortoq taanna aningaasanik nungusaajartuin-narluni tikiuppoq«.

»Tassamiaasiit kalaallit nunaannut aningaasanik toq-qortitanik akilerneqarunnarsivoq, taamaattorli avalakkuni salluliuiinnarluni kalaallit allaatigissallugit«. Aron qanga paarsisuusimagaluartoq oqarpoq.

»Suut uku aningaasat taakku kalaallit nunaannut toq-qortitat tusartarikka«, piniartut ilaat aperivoq.

»Aningaasaqaraluarpoq kunngip tulliata paarisaanik ka-laallit nunaannut tamarmut atortunik, soorlu naalagaqar-

fiup niuertoqarfiillu akissaataasa ilagisaannik, kisianni taakkunatut atortinneqanngitsunik», Aron tulluussimaq-qilluni ilisimasani aniatilerpai.

Taavalu aneersut oqallisilerput aningaasat taakku atortinneqarneri pillugit: Ilaasa atortinneqarneri ilisimajumagaat, ilaasa tiguinnarlugit iffiassarsiutigalugit pikkunarnerussangatikkaat. Ilaasalu qallunaat taama kalaallit aningaasaannik tillinniaannarneraraat. Kiisa ajoqi oqarpoq: »Taamaaliorluta qallunaanut akerartorujuinnaraluarutta ajorpoq. Taakkumi ajortumik piumanngilaatigut. Aningaasallu taakku uagut nalugatsigik suna pissutaava? Tassa uagut paarineq saperatsigik. Taamalu sapertilluta siumukarnaviannginnatta annerusumik ilinniartitaalernissarput kissaatiginaqaaq«.

»Tassa qallunaatut oqaluttartut kalaallinut ajoqutaaginnarput . . .«, taamalu Aron oqartoq ajoqi oqarpoq: »Sukkut ajoqutaasunga nalunaarit, aana piumasara kisiat: Kalaallit qallunaallu isumaqatigiillutik imminnut pasilleqatigiinnatik suleqatigiilernissaat«.

Ajoqi aatsaat taama sukangatillugu takugamikku akiso-qanngilaq. Pasillertaannarsimagluarpaaammi qallunaanut ajoqutaasoralugu, oqarmalli »sukkut ajoqutaasunga nalunaarit«, akineq saperpaat. Taamalu nalinginnarnik oqalus-sinnarlutik avissaarput.

Unnuk taanna qallunaat niuertukkunni ataatsimiippuit. Kiffatalu oqaatigai oqalliseqisut. Ilisimasassarsiortorooq sukangaarmat nakorsap eqini pullarujussuaannartarpai. Niuertoqarfimmunaasiit tusatsiakkatik tamaasa oqallisi-gaat, tusagaasalu ilagaat: Palasigooq nikalloqaaq, nakorsarooq aquttuata itersariartorlugu iserfigigamiuk oqalut-rujussusoq tusarpaa sinimmini. Niuertoroq oqaasis-saarulluni naarsui aalarujussuaannartarput.

Tamakku tamarmik quiasaarutigiinnarneqartillugit Pavia allatut eqqarsaateqarpoq. Pingaartumik ajoqip oqaasii, sunaaffa utoqqaat qallunaat kalaallillu imminnut asaqati-

giilluanngillat? Nunamini tamanna tusarneq ajorpaa. Uku-
lu aningaasat immaqa taamaattunik peqaleraluarunik illu-
tittaaq kusanarnerulissagaluartut. Soormi qallunaat ajo-
rineqarpat ajortumillu pinngitsut? Taava eqqaalerpaa ajo-
qip oqaasia: »Tassa uagut paasineq saperatsigik«, paa-
sinerluineq pissutaanerpa? Immaqami. Paaviakkummi
paasinerluisimanngikkunik qallunaaqqallu kamaatissan-
ngikkaluarput. Tassami immaqa ilinniagaqarnerulerunik
soorlu ajoqi oqartoq aatsaat paasilluassagaluarput. Eqqar-
saatit tamakku Paaviap niaquani qilleraapput. Niuertoqar-
fimilu takusani tusakkanilu naapertorlugit allanngornis-
saq eqqarsaatigiartuinnarpaa. Kisianni qanoq ililluni?

Qallunaat tikimmata aqagukkut Jaakkukkut nunamin-
nut angerlarput.

Kap. 2.

Niuertoruseqarfimmi Maniitsumi illut amerlanngillat. Inui-lu imminnut ilisarilluarsimanermit soorlu ilamik eqqarsaa-taat isigisaraat. Ilami piniartut ilaasumunnassallutik pilersaaginnaraangata ilaasa piffissaannut ilimanarnerusumut ingiareersarpaat. Tassami piniarfiat ukiup ilaatigut pitsaalluarneq ajorami piniagassaaleqinartarlunilu. Man-nalu aamma ajoquttaaqaaq nunaqarfittaartarmata Maniit-soq asserlugu, taamalu puisit naamatinneqarnermit Maniitsormiut piniartortaannut ajornarsiartuinnarput.

Kisianni nunaat nuanneqaaq immaqa amerlanerusunik inulerlugu. Kujataanillu qaqqaa nuillugu kipparisseruloor-luni, ila kajuminnassusia. Taamaattoq inukilliartuinnarpoq piniartullu ikiliartorlutik, tamannalu Siimuup nuannarin-neqaa, nunatoqqamilu inuerukkiartornera sorsuartut ilil-lugu aliasuutigisarpaa.

Jaakkukkut taakku tusariikkavut Maniitsormiupput pi-niarluarnerusut amiakkui. Taamanilu nunaminnut angerla-ramik illuminnut isertereerput. Moorsisikkuttaarlu immik-kut illuminnut isertereerippuit. Siimuullu nunatoqqi tikik-kamiuk aliannaarluni neqitorsimaartilluni qaatigullu kaffi-sorluni oqaluttuaraangami uitsaviunngilaq, naallu »kaas-sassukkut« »pukkitsulikkut« »aqissiap ernutakkut« »aa-taarsullu ernikasia« utiluulerluarlugit pileraluttuinnar-tarpoq.

Meeqqat atualereerput, atuarfeqanngimmat illumiatu-artistarlutik. Ajoqiali Eli ilinniarsimanngitsoq Siimuup aasiit ajornartoq oqaatigisarpaa.

Ukiaq tamanna aatsaarluinnaq taama atualaartigalutik atualerput Septemberip 20-ani. Ajoqertimmiaasiit atuariar-

toqqusimmat Siimuut oqareerpoq: »Ullumi suna pigalut-tuaqaa«.

Atuassallutik isileramik Suulup ilani oqaluuppa: »Atu-artinnialerpasi nalinginnaq akioqigisiuk«.

»Ataguaasiit alartinniaannalerpatigut taamaaliorumaarpugut«, Siilarsip akuerinasuarpaa.

»Uanga ilinniarsimanngilanga«, Agniita oqarpoq.

Aarimmiaasiit atuartitsilerami atuartitani qiviassanagillu alartinnialerpai nammineq tuukkassani sanajuannguar-lugu. Tupinnaqaarlu atuartitai ilikkarsinnaammata taama soqtigisaqanngitsigisumik ajoqeqlutik.

Suulup allatut ajulerluni atuagassani atuarluaannarpaa, ilanilu tassa alaatsinaaginnalerlugit. Siilarsip aamma tassa atuarluaannarpaa.

Kiisalu Agniita atuarnialerpoq siornaammat killiffimmi-nit Elimit eqqartuussisuullunilu palasiunerusumit, kisianni naluippaa. Ajoqiat kiisami apersuinialerpoq:

»Eli kinaana«, aperiinnaqaaq.

»Utoqqalineq ajortoq ajoqersuaq«, Suulup Agniita isus-suippaa.

»Utoqqalineq ajortoq ajoqersuaq«, Agniita akinasuar-poq. Taavalu meeqqat illakuluutilerput.

Ajoqip Suulut angumerisimagamiuk isussuussisoq aper-sulerpaa kamalerluni. Illakuluinnarmatali kamavilluni as-sani peqitillugit Suulut silugutereerlugu ornippa. Tilloria-raluarlugulu qimaariariarmat Paaviannguakkuluk qingaa-sigut tilluppa aalersorlugu. Kamaqqiinnarlunili Suulut niaquagut tigoriaraluarpaa, Suululli ajoqip niuisa ataannut pulariarmat qulaatiinnarlugu ajoqinnguakkuluk akip si-naanut tuimikkami tuini pillutsippaa. Taamaaleruttortorlu igalaamit palaseerpallappoq. Qangali qujanannguarsi. Taa-valu illup ilulii anialermata, meeqqat nilliallutik illarnermil-lu naakasitik patillugit aniapput uffa taama ajoqertik ni-maartigisoq.

»Aarimmi tassa ilimagisara, taannaqami ajoqerput

atuartitsiniaqqippallaqaaq sunaaffa pisimasoqassamat», Siimuut aasiit oqarpoq sissami niuffiortut tikikkamigit, tusaleramiullu ajoqertik tuiminik pilluttoortoq iluarsinngippat nammineq ajoqiussaqaluni oqariaannarpoq.

»Katittussaqarpa?« Palasi niullunilu aperivoq.

»Uanga«, qangaliaasiit Siimuut oqareerpoq. Qujanarlu palasip tusarluanngimmagu, kiisamimi oqallarsinnarluni peqqissimileraluaqaaq.

Paavia aakkami palaseermata meeraqatini aniasut ilaginngilai, taamaalillunilu ajoqi kamattorujussuaq pilluttoorsimasorlu kisiat ilagilerpaa. Inoquaami ilanngullutik aniasimapput illarusunnermit qimaamisaarutigiinnarlugu. Taavalu ajoqikkut Paavialu ulapittuatsianngorput. Kiisalu ajoqip Paaviamut niaquanik unini ataagut akkersillugu tuini iluarsivaa. Taamalu Siimuup ajoqiuffissatsiarsuani annaavaa.

Ulloq taanna palasip suliassani sularai. Ajoqillu »kajumissaatit« eqqartormagit tunitsiarpaa. Ajoqimi taanna eqqortumik kajumissartariaqarpoq, tassa suliassaminut kajuminngeqimmat. Ilami atuartitsinermini titartaaffii . . .

Tamatuma kinguninngua ilaanni Paaviap angunni anguiarsimasoq alakkarterlugu Siimuut utoqqarsuaq taanna quianartoq naapippaa, kiisamili nikallungakuluttoq. Sivisuumik oqanngitsoq saniani ilagilerpaa, kiisalu Paavia qiviarylugu oqarpoq:

»Sooq nunaqatikka allallu quisaarutigisarsoraagit«?

»Naluara suna pillugu taamaattartutit«, Paaviap tupaalalluni akivaa, aatsaammi taamaatillugu takugamiuk.

»Tusarnaarumagumma oqaluttuitissavakkit«, Siimuut pilerpoq, »uangami qularnanngitsumik sivisuumik inuunaveerpunga«, taamalu oqarluni qullii nakkaalerput. Nipaam-mersorlunilu nangippoq:

»Sunaaffa utoqqanngorluni allanngornaqaaq, suut tamarmik allanngornerusarput isorisassallu amerlillutik. Sooq ajoqerput taama assuarisarsoraajuk? Tassa ilissi meeqqat isumagilluanngimmasi. Misigereerparami meeraatilluni atuarfimmi aallunneqannginnej qanoq ajortigisoq, isumaqarpungami kalaallit massakkut piitsuussutsiminnut paasisakippallaarnertik pissutigigaat. Piniarluarneq qimattariaqanngilluinnartoq sungiusarunnaariartorpaat, taamalu nunaqarfiit amerlanersaanni piniartut saperuttartunngoriartuinnarput«.

»Suna pillugu Piitap nulia allallu taassumatut qallunajusaartut nuannarinngikkikka? Tassa paasinngilluinnakkaminnik iliorniarmata, pinnersuleritunermiit mamanngernermillu allamut iluaqutaanerusumut atugassaraluuatik nungulussinnartarmatigik, taamaattorli kalaaleqatitik aapaakaatut ilaarsitunngitsut »asimiunnerarlugit« illakuluutigisarlugillu«.

»Tamakkulu tamarmik iluarsartariaqarmata sulissutiginarneqaleraluarpot, tusarpungali issaq Aappilattumi qallunaat tamanna pillugu isumaqatigiinngeqisut niuertussap oqaluttuarisimagai. Illit sianisuugavit tamakkuninnga oqaluttuuppakkit kingorna immaqa ajoqinngoruit kalaaleqatitit sulissulluaqqullugit«.

»Qanormi illugit tamakku maanna oqaatigisatit iluarsartariaqassappat?« Paavia aappi paasilluanngikkaluarlu gu oqartariaqarsorigami aperivoq.

»Oqareerpunga paasisakinnerput ajoqutaasoq, annertunerusumimmi ilinniartitaalersinnata pitsaanerulernavianngilagut. Maannalu siumukarnissamik ilavut isumaliorniaraluartut qanoq iliornissaminnik nalusarput, suullu tamanna pillugu tusartakkatik oqaluuseriniaruaraangamikkik ilatsikkiartuinnartarpaat. Illillu oqaatsikka immaqa paasinngikkaluarpatit, puioqinagulu manna, tassa pisinnaaleruit inoqatitit suliffigissagakkit. Tamanna angeqaaq, sulusorlu akissarsissaaq«. Taamalu oqarluni Siimuup assammi-

nik kiinni matuaa. Sulilu nikanngitsoq Paaviap angunni agersoq takugamiuk qimaannarpaa.

Unnummalli tusalerpaat Siimuut taartilluni toqusimasoq. Utoqqaq taanna nuannaaginnartoq quisaartorlu maqaasigineqaaq. Paaviallu oqaasii eqqaagaangamigit uummataa kissatsittarpoq. Uggoringaarpaalu immaqa inuuginnaruni annerusumik oqaluttuuttassagaluarraani. Atuakkamilu aallaqqaataatigut ima allappoq: »Ilumut tammaa angeqaaq, sulisorlu akissarsissaq«.

Kap. 3.

Ataasiinnarmik illumi piniussisoqarluni piniussisiginiagaq mululersillugu nakkajanaqaaq, taamaalillutimmi piniartaa-
ruttut pigissaaraluaraangamilluunniit tassanngaannaq
piitsunngortarput. Inuiaqatigiinni allani qimataagaluartut
piitsunngortoqakulanngillat, taakku aningaasaateqarajut-
tarmata, nunatsinnili piniartoq nammineq aningaasaavoq,
nammineq tammarpat aningaasattaaq tammassapput.

Paaviakkullu tamannattaaq ooqattaalaareerpaat, tassa
ilaanni Moorsisi tikinngitsooraluarmat.

Ilaanni ulloruinnartoq piniartut Maniitsormiut tikerar-
put oqarlutillu piniarfitsik aarluit najormassuk peqanngil-
luinnarmat angerlaannarlutik. Moorsisili oqaatigaat Qas-
siarsummiut eqqarpaluppallaaqimmata tusarniaalluni qi-
makkaatik erniinnarlu aggerumasoq.

Utaqqigaluaramikkuli kiisa unnulluinnarpoq suli tikin-
ngitsoq. Isumaaleramilli asuliinnaq taama mulussan-
ngimmat taarsileraluartoq tusarniarumallerpaat Qassiar-
summut, tassungami miili ataasiinnaammat.

Tusarniaasunut Paavia ilaavoq, taamanikkummi qajaqa-
lereerami. Ingerlatillutik angunni ernumangaarpaa. Anni-
laarutigaalu angummi qanoq pisimanissaa, namminerlu ar-
naminik kisimi piniussisuunialernissani taloruffigeqaa,
aatsaammi 15-inik ukioqalerami.

Sumiluunnit manna ileqqusaannarpoq, tassa aliasuute-
qartoq misigeqatigineqartarluni, taamaapportaaq nunat-
sinni. Qassiimmi ingasaatikuluttarpaat allaat.

Taamanilu Moorsisimik tusarniaasut aallarniariarmata

nulianut Sabiinamut arnat pularrapput, tuppallersarumal-lugu pinnatik kisianni qiaqatigiumallugu. Allaammi Piitap nulia Saalat isersimavoq quilliusimasullu isiminit tagiartar-lugit. Unnummallu ilaat angerlarput, ilaalli tukkullutik.

Aqaguani ullaaralaannguaq Sabiinakkut iterput. Nalu-nanngilarli unnuaq taanna sinissimanngitsoq. Allatullu ki-sinngoruttutut annilaarutigaa maqaasinissani ujariatsinis-sanilu ernermi pisinnaannginnerani, naallu erni piniartun-ngorumaaaruatoq erinigissangangaalerpaa, sulimi qeqan-ngimmat qaangiuttoorsimagami, 15-inik ukioqaleraluarlu-ni.

Qaammalermalli qaqqamut alakkarterpoq qassiinik ila-qarluni. Isigigaannilu nallinnaraluqaaq. Taamaattorli ilaasa neriusaarnaguluunniit qiaqatigiinnarpaat qiarusup-pianngikkaluarlutik.

Tassalu qaammarluinnalersoq ungasiartoq nalunarun-naartoq suli takussaasoqanngimmat, Piitap nulia Saalat oqarpoq: »Patsiseqanngikkunik tikereerunnarsigaluarput tusarniaasut«.

Taamaalisorlu kitiminnit querasaarpallammat ilaat oqar-put: »Kinaana una«?

»Moorsisiuna«, Joorserfi oqarpoq.

Inuillu takugamigit torlulaarpai: »Tikaagulleqaagut«. Sunaffa taarallarmalli atimminnut uiaternissani sivisugi-lerlugu karramikkut tulassimasoq. Alakkarsimasullu quilli-pinniassaqalutik nuannaalivipput. Saalalli kisimi ajuallap-porluunniit, sunali pigaa naluaat, immaqa ajorniutigiinnar-lugu.

Qassiarsummiut ilaata tikaagullik aallaallugu ajupalaar-tilermagu ilaasa naalittarlugu aallaasarlugulu toqusaraat Moorsisip naammattoorsimavai, taamalu angerlarneq aju-liinnarluni unnuinnarsimasoq ilannguakkulunilu isumaa-lutsitani pissarsilluarlugit.

Ukiaq tamanna apiaartorujussuuvoq nittaalakuluinnar-

lunilu. Ilaanni ullaaralaannguaq angut nipitoorsuarmik kamappaluttumillu nipeqarluni Moorsisikkunnut torlorpoq: »Moorsisii! Sooq qimmisi sianiginianngilisigik, alera avataralu taarserumanngikkussigik qimminnik toqutsissaanga«.

»Sooq aamma alit avatallu taarsissavakka?« Moorsisip tupallalluni aperaa.

»Alera avataralu nerisimammatigik.«

»Qimmeq taanna nerisoq takuiuk?«

»Takunngikkaluarpara, tumilli nutaarluinnaat qaannivimmukarsimapput. Allaanavianngilaq illit una qimmit. Oqareerpunga taarsiumanngikkuit qimminnik toqutsissaanga.«

»Qimmeq nerisoq takunngikkukku taarsiineq saperpunga allattaaq qimmeqarmata.«

»Asuliinnaq oqarsoraanga? Ilumoorpunga, toqutsissaanga.«

Kamalluni oqaluttoq taanna tassaavoq Qassiarsummiupiniartoq Juulut.

Suli Moorsisi aninngitsoq taqqama igerpallaqaaq. Angunniliu anileriarmat Paaviap malikkasuarpaa. Qimmeq taanna tassa Moorsisip ningioquataa qimmiisa sisamaat. Anigamillu takuaat tukkarsarusaartoq aannaartorsuulluni.

»Aqajarua ammassavara, takussavarpullu ilumut avattat alillu nerisimanerai, taamalu oqarluni Moorsisip qimmiip naavi siippai, sunaaffali amiminermik sumilluunniit aqajarormioqanngilaq.«

Juululli pissusissaaruttut ileqqattut kamaannarluni qimmiip taassuma amia aamma piumallerpaa, niuisigullu tigullugu unialermagu Paaviap pisinnaanngissutsi puorlugu qimmeq niuisigut tiguikkaluarpaa, angutaatali oqarfigaa ilaginnaannaqqullugu.

Taamaatillugit Maniitsormiut ussatilertorput, ilaasa Juulut assuarigaat. Ilaasalu illersoraat, imminnullu oqqalutik atunngitsut tappussorlugit.

»Taama inuk kamatsigisoq iluamik oqaluunneq ajorna-

qaaq, paarsisoqarpugut, ataatsimiiffimmi paarsisup tamanna suliariumaarpaa«, taama oqarami Moorsisi illumin-nut angerlarpoq Paavialu angerlaqqullugu.

Paavialu angerlalerami imminut oqarfigaaq: »Utoqqan-
ngulerpunga, Juulut puiussanngilara«.

Kap. 4.

»Qimmivut toquinnarlugit amii akiginiartigik marluinnaal-lutik massakkut atorluarsinnaanngillat«, Moorsisi illermi nalalluni oqarpoq, nipaanillu nalunanngilaq erloqissuteqarpaluttoq, kiinalu takugaanni allanngorsimaqaaq, nappa-atip ajorsarnerullu takussunarsisissimammagu. Ukialeq-qaarneranillimi napparsimavoq niui pullattarlutik, kiisalu allaat makinneq ajulerami qaammatit qassiiinngulerpai na-laannarluni, taamalu siornagut misiginngisaannakkaminik ajorsalerluni.

Aammami ukioq taanna Maniitsormiunut ajorsarnartuu-voq, sikoreeraluarluni sikuiarami sikoqqikkaluarmat puise-qanngilluinnartikkamikku. Aalisakkallu uugaannaat ki-sianni ungasissumit piniartarpaat, ilaannilu pisaqarluassa-natik. Aammalu ukioq taanna issitorujussuuvoq. Utoq-qaanerusummi oqarput: »Aatsaat taamak issi sakkortuti-gitillugu takuara«.

Angummi napparsimanerani Paaviap sapinngisaminik aalisartarlunilu ilani ikiorniaraluarpai. Maannali ungas-isumut kisianni aalisariartalermata aallarneq sapilerpoq, sulimi atuarami angummi angalavallaaqquunngimmani, pingaartumillu angummi napparsimalerami nakkajaginermit atuareerluni ungasissumut aallarumagaluarangami iner-tartamani.

Moorsisikkut piliaminnik nunguutsinngikkallaramik a-jorsarnertik soqtiginngikkaluarpaat nunaqqatimillu ikior-tarmatik. Maannali tamarmik assigiimmik ukiorlussiuleramik imminnuinnaq naammattunik ilaannilu amigartunik pisalerlutik ikiilluarsinnaajunnaarmata ajorsalivipput.

Tusareerparput qimmiata sisamaat toqunneqarsimasoq

ataaserlu qanoq pineqarsimanerluni aamma toqusimavoq. Marluinnaallu uninngatikkaluarpai Moorsisip isumaqarami ajorunnaajaaruni ilassarsillugit atortarumallugit. Maannali nerisassarummata namminerlu ajorunnarallarnaveersoraluni toqoqquinnarpai. Paaviap iluatigigaluarpaq namminerlu aalisariarluni atortassaginni oqarluni. Angutaali oqarpoq: »Perlertinnagit toquppata neqaat iluaqutigissavasi«. Taava ernerata naalaannartariaqarpaa, immi nulli oqarfigaluni: »Immaqa Juulup ningiuat toqussimangippagu suli toquteqqussanngikkaluarpai, uangalu ungasinnerusumut atortassagaluarpakka«.

Qaammatip qeqqa qaangiuppoq suli taama ajorsarnartigaluni. Pissaqanngikkaangamillu niuertorutsiminnit taarsigassarsiniartarput. Taassuma siullermik iluarinngikkaluarlugit piniarfiunngissusia pissutigalugu tunisaannarpai.

Moorsisi aamma isumaliulerluarpoq taarsigassarsiniartumalluni, kisianni qangaanilli nerisassaq pillugu taarsigassarsineq ajorami akornutigaa. Aammalu makku eqqaalerpai: Niuertoruseq nammineq pigisaqarpallaanngilaq, nioqqutissallu nammineq piginagit paarisariinnarpai, tavalu niuertarfiup piinik tunisisaruni akiligassaqaatigilissavai paarsinerlunnerarneqassallunilu naalakkaminit, aammalu taarsigassarsineq niuertorutsimut nanertuutaavoq, paarsisutigullu taamaalilluni taarsigassarsineq inerteqquataavoq soraarsinniarneqarlunilu, tusartarpungalu uagut nakkaatitatsinnit perlernaveeqquit akilerneqartartut. Taamaattumillu ilani oqarfigai: »Immaqa assuarineqassagaluarpunga »perlernaveeqqummik« piguma, kisianni pisqaqanngilluinnartillusi isigiumanngilassi«. Taamanernillu orsumik timiusiassamillu pisalerpoq, kisianni atuinera sivisunngilaq erniinnaq ajorunnaalerami piniafinngujaarmallu.

Upernalermat Aappillattumut paarsisut ataatsimiigiarpot ataatsimiiffissarlu aqagummat paarsisut kalaaliinnaallutik ileqqortik malillugu ajoqi siulittaasoralugu ataatsimiilerput »piareersassallutik«.

Ukiumi qanngiuttumi paarsisut atortitaat oqaluuserigamikkik Moorsisittaaq perlernaveeqquummik pinera Maniitsormiut paarsisuata Guulumaap eqqartorpa, kisimi tamatuminnga atuisimasoq. Taavalu agguagassarsisussat pilerpaat.

»Daaniali massakkut pisaqarluassaarami piniartutut siullertut aggornersisariaqanngilaq«, Alanngunnguarmiut paarsisuat oqarpoq, ilaalu aammaasiit akuerereeraluwartut ajoqi oqarpoq:

»Isumaqpunga nammineq pisuunani utoqqalinali pisuulluni piniarluarunnaarmat pisaqarpiassaarlunilu pillaatitut minninngortittariaqanngitsoq«.

Taama oqarmat soorlu aatsaat ilai silattulersut tamar-millu aamma isumaqatigilerpaat.

Kiisalu pinerluuteqarsimasut pileramikkik Maniitsormiut paarsisuat Guulumaat oqarpoq: »Uanga eqqartoru-magaluarpara piniartup Qassiarsummiup Juulup Moorsi-sip aatsaat eqqartukkama qimmia toqummagu amialu pillugu, naak ilumut nerisaqarsimanersoq nalugaluarlugu, kisiannimi iluarigussiuk«.

»Ata tamakku oqaluuserinagit, qasunaqutaaginnassap-putaasiit«, Qunnermiut paarsisuat kusagisaqanngerpalul-luni oqarpoq.

Allatummi ajornaqaaq qasunaruarpalluunniit suliass-vut inerniassavavut«, ajoqip naqqippaa.

»Atagumiaasiit qallunaartavut killissaanavianngillat«, Qunnermiut paarsisuat oqaqqippoq. Taamalu oqartoq Qaarsormiut paarsisuat aatsaat ilaaqqaartoq isumaliuum-miinnarpoq: »Qanormakkua oqalutsiginiarlamik maanna-gaaq qasussangalereerpat«. Tusaareerpaami paarsisoqati-ni qanoq oqarataarujutsigisut. — Kiisalu oqaassisaaaruttu-mik unnerlutik soraarput.

Aqaguani ullaakkut nal. 9 ataatsimiissallutik majuarterput, ilaasa makku nujakkaarsuit asuli natsatik tiguin-narlugit, tassa tulluanngippallaassaqimmata mikinermiit.

Ikiutit agguagarsiassallu ineramikkik oqarfigineqarput oqaassisqaqorsoralugit. Taavalu ataatsikkorsuaq oqallisile-raluartut palasip siulittaasuugami oqarfigai ataasiakkaar-lutik oqaluttaqqullugit.

»Tassa taama oqaloqqusinnginnassi ajornaqaaq, oqaat-sit puiunngilaartillugit akiumasaraluarpavut, ilissili ajor-naqaasi«, Qaarsormiut paarsisuat oqarpoq.

»Iulumummi taamaappoq oqaatsit puioreerlugin akineq ajornaqaat«, Alanngunnguarmiut paarsisuata akuerina-suarpaa.

»Oqaatsisi tamaasa tusarumagaluarlpavut, ataatsikkulli oqaloqqunngilassi«, palasi oqarpoq.

»Taavami oqaluttariaqanngilaq, akuerineqassanani ajor-naqaaq«, Aappilattumi paarsisoq sukalivippoq, »qangali paarsisuulerpunga, sulili piumasaqaraluaraangatta iluamik akuerineqanngilagut, oqaluuserisavulluunniimmi naam-matumik ukununga atuagarsuarnut allanneqarneq ajor-put. . . . »Oqaatsini suli naalluanngikkai Guulumaap Moorsisip qimmia eqqartulerluarpaa, uffa Qunnermiut paarsisuata tannersaraani nangartarluni, taamaakkamilu akun-nattuungaqaluni aappilu sanimut saassuttarlugu. Palasillu aperimmani qanoq oqarniarsoraluni allatut ajulerami oqaannarpoq: »Unaana asuli oqaluttoq«.

Oqaassisqaqorsoralutik apereqqikkaluarmatik nillinngim-mata qallunaat oqaluutilaarsinnarlutik soraarput. Aniga-millu Aappilattormiut paarsisuata qinngua inissarinngisa-minnittoq oqaatigaat, tassa oqalukkaluarluni akineqannginnami. Qassiarsummiillu paarsisuat imminik aasiit oqarfigaaq: »Ataatsimilluunniit paasisaqanngilanga, su-naaffa taama ataatsimiittarput asuli qapuinnavillutik. Aammalissaqaq niupertunnguakkuluk imminik qasusaannarpoq issiarujussuaannarluni«. — Tassami taama kalaallit qallunaallu imminut paasisimanngitsigaat.

Tamatuma nalaani Maniitsormiut ajorsarunnaarsimap-put. Moorsisilu peqqisisimavoqpisaqartaannalerlunilu.

Siilarsikkut aamma puisinik pisaqartalereerput, Paavialu suli qeqanngikkaluarluni puisillattaalerpoq. Kisianni ileq-quni manna meeraanerminilli qimanngivippaa, tassa sunaluunniit isumaliutigileraangamiuk piumaleruniulluunniit puiorsinnaanagu. Ullumilu paarsisut angerlassammata Juulup qimminik toqutsinera qanoq oqaluuserisimaneraat tusassallugu qilanaarivippa.

»Ilaa immaqa Juulut akiliisinneqassaaq«, angunni ape-raa.

»Immaqami, mannaannarli nalunngilara: Napparsima-gama ikiorsinnaajunnaarassi perlernaveeqquummik pigama maanna pillarneqarlungalusooq agguagarsissanngilanga«.

»Kisiannimi niuertorutsimut akiligassaqanngilatit, aningaasarsisut qularnanngitsumik akiligassatik tamaasa aki-lerneq sapissavaat, namminneq aamma pisiniassagamik«. Paavia akivoq nangillunilu: »Sumit pisarpat agguagar-siat«.

»Tunisattagooq akissaasa ilaat pineq ajorparput, soorlu orsoq oqimaaluttaamut 1 pund-imut 5 øreqassagaluarpoq, 4 øriinnarli pisarparput. Tigunngisarpulli aningaasarsiassan-ut ilanngunneqartarpoq.« Taamalu Moorsisi oqartoq paarsisoormata oqaloqatigiinnertik kipiinnarpaat.

Guulumaat piareersareerami majualerluni Moorsisi oqarfigaa: »Qimmit eqqartorniaraluarpara ilakkali ajornaqim-mata taamaatiinnarpa«.

»Ilatit patsisiginiartariaqanngilatit illit nammineq pi-suugavit, nalunngikkaluarpat ilumut Juulup qimmerput tillikkaa, ajoqilu oqarpoq tillittoq ilaginnaannarneqaruni ueriartuinnassasoq, aamma oqarpoq uagut kukkugaangat-ta ilavut pisuutissanngikkivut nukappiarapiluit kisimik taamaattarmata, tamakku nalunngikkaluarpigit?« Paaviap meerarpaluttumik oqarfigaa angunni oqarianngitsoq.

»Ilumut taama nalutigisunik paarsisoqarluni ajorpoq«, Siilarsip taperserpaa.

»Taamaalisorlu Moorsisip Guulumaat takugamiuk uu-

milaasaannalersoq oqaasissaarulluni erni isimmippaa nipa-ngeqqullugu. Elillu atuartitami oqaatsini eqqartorai tusa-ramigit tulluunnermit illangajavilluni Guulumaap kiinaa takugamiuk nunupalaarpoq. Guulumaallu oqaasissaaruti-vikkami allamik oqanngilaq: »Taqqava-aasiit umiatsiar-suup poorsimaava puallarsimavoq, ilami naarsui!« Aneer-sullu oqaasia pisuusaarlugu illalivimmata illaanngitsumik illariarsinnarluni majuarpoq.

Juulut qallunniarsimalluni ulloq taanna Maniitsumiip-poq. Guulumaallu majuarmat immaqa Moorsisi tusangia-saarumallugu oqarpoq: »Ukioq manna perlernaveeqqu-torsimasut nersunaqaat aningaasarsissannginnamik«.

»Tillittullu akiliisinneqassanatik«, Siilarsip naqqippaa. Sulilu nilleqqinngitsoq Moorsisi oqarpoq: »Imaallaammi perlernaveeqququitotoraluaramik niuertorutsimut nanertuin-gillat, aningaasarsisulli nersunaqaat niuertorusertik ilua-meerfiginiarunikku nunguillugit akiligassaminut aallar-niutigissagamikkik«.

»Niuertorutsimik nanertuisumik taasinnaanngilarma!« Juulut sukaallalluni oqarpoq.

»Uanga taassavakkit«, niuertorusiat nipaaginnaraluara-mi oqarpoq, »akiligassatit aningaasarsiavit pingasoriarlu-tilluunniit amerligaluarunik nallernavianngilaat, akiligas-sarsiniarnitillu tamangajaasa kamaffigisarparma«.

»Tilliffigisarpatsigut orsuerniaraangatta, tunisiumassa-nallu akiitsorniaraangatta«, Juulut kamalivippoq aasiit.

»Misigisannik tilliffigisimanngilakkit, ilissili tillitsin-niartarparsinnga piginngisannik paariinnakkannik pisini-arfiup piinik tuneqqullusi, taamaattumik taama akiitsu-gaannarnik ingerlanasi perlernaveeqqutituinnarussi ajun-ginnerussagaluarpoq«, taamalu oqarluni niuertorseq ma-juarpoq.

Ulloq taanna unnuktiartortillugu Paavia nikallungajuar-poq. Eqqarsaataalu niaquata iluani kaavipput. Ilami inuu-neq taassumunnga nalunarsiartuinnarpoq ajornarsiartorlu-

ni, inooqatigisanilu paasinngilluinnarpai, Siimuullu oqaasii eqqaavai uku: »Suut tamarmik allanngortariaqarput«. Immaqalu kukkusimanngilaq, paasisakippallaarneq pissutaanneraramiuk, tamannalu pissutsinut pitsaanngitsunut pissutaasoq siumukarnissaagaluamullu akornutaalluni.

Kisiannimi qanoq ilerunik pitsaanerulissappat, — soorlu paarsisulluunniit? Guulumaaammi naluilluni paarsisuuniarluarpoq. Soormi nalua? Siimumummi kukkusimanngilaq oqarami: »Meeqqat ilinniartitaanerat ajorpallaarami pissutaavoq«.

Tamakkulu tamarmik Paaviamut pujorsuup iluaniittut ipput.

Kap. 5.

Ukiut arlalialuit qaangiinnarpavut. Taakkunani pisimasut oqaluttuariniarluuarutsigik atuartussat qasutiinnassagatsigik. Maannalu Paaviap ikinngutai tusassavavut.

Jaakkup erneri Suulut Juuserfilu piniarluartunngoreerput. Ernersiaalu Siilarsi qatanngutisiaminit inornerunngikkaluarpoq, maannali arnarsiaminit taakkunatut pitsaatigisumik pineqarunnaarsimavoq. Sunalu pissutaasoq erniin-naq tusassavarput.

»Meeraagallarama isumaqaraluarpunga alligutta allaat asaqatigiiginnassalluta«, Juuserfip Siilarsi qiviarlugu oqarfigaa.

Qajartoramik tunummukalerlutik imminnut naapissimapput, Siilarsi aataamik kalilluni. Juuserfillu oqarfigiganganii aap naaggaluunniit kisiat akissutigisarpaa. Kiisalu qangali pilersaarutigisartakki naammassiumallugu Juuserfip aatsaat tusakkatsinnik oqarfigaa.

»Uangattaarmi taama isumaqaraluarpunga, maannali ilassiorunnaarnitsinnut uanga pisuunngilanga, arnap taassuma asammanga aappassiariumagakku isumaqaraluarpunga ilissinnut ajoqtaassanngitsoq«, Siilarsi akivoq ni-paammersutsiarsinnarluni.

»Uangami suli nuliarnianngikkaluarpu, kisianni angajoqqaakka naalagassarigakkit arnaq taanna peqqumassuk iluariinnarpaa«, Juuserfi nakangalluni oqarpoq.

»Kisiannimi arnap taassuma asanngimmatit aappariile-russi qanoq ...« Taamalu Siilarsi oqarluni imarpallak tusa-ramiuk qiviarpaa taavaana Suulup tikileraatik, taavalu oqaassisani kipiinnarpaa.

Suulup ileqqorigamiuk oqalualaarumatuulluni ulluum-

mat piniarnerminik oqalualaarukkaluarpai, naapitaali nipa-
ngersimaannarput. Taamaatillutillu tikippuit.

Ammassisuni ileqquusarpoq aataartoqarpat neqaa a-
taatsimut uullugu »angutinngoorutigisarlugu«. Maannami
ammassisut tuperpassuupput, Jaakkukkuttaaq ammassip-
put, tassalu ammassat panernissaat utaqqiinnalerpaat a-
ngerlassallutik.

Ullumilu Siilarsip pisaa angutinngoorutigilerpaat nuna-
mut meqqorinnersioriarlutik nullaaginnarlutik.

Ilami taama upernaap ilaa inuuffigalugu nuanneqaaq,
ukiumi issi qianerlu qaangiukkaangata, aasami sumut ta-
maanga isumarujuuteqarnani nallarsinnaalerluni. Seqer-
nullu kaaviinnaleraangami nunatsinni inuuneq artornara-
luartoq oqilisittarpaa. Taamalu upernaap ukiussamut pia-
reersartarpaatigut, nerisassatigut piinnarnata, inuunit-
siguttaaq uummarissarluta alianaassutsiminit, isivullu
uisittarlugit nunatta pinnissusia ukiup isertugaralua ta-
koqqullugu.

Nerritsut oqaasii assigiinngeqaat, tamarmilli aqajaroq
qaangerpallaarsimanngilaat. Allat suut siumukarnissamut
atortut, inooqatigiinnermulluunniit iluaqtaassasut, naa-
lakkersorneqarnertilluunniit oqaluuserinngilaat. Ataatsip
paarsisuunini eqqartoraluarpa, kisiannimi eqqartugaa al-
laanavianngilaq — ataatsimeereerlutik imerniartarnertik.
Allalli suut pisimasukujuit pingaanngivissut oqaluuseraat.
Kiami pisariaqartumik oqaluusissaqartissavai?

Nerereeriarlutik aamma tassa qittatileqaat, utoqqavis-
suarnut allaat avalaallutik, nuannatilivillarlutillu.

Taamaatillugit Siilarsi kangiminnut pisuttuarluni aallar-
poq. Ullumilu Juuserfilu oqaluutileraluarnertik uggori-
ngaarpaa, mannami paasigamiuk isumani ajortiinnarsima-
vaa, tassa Juuserfip angajoqqaani naalaannarlugit Suffia
iluarilersimagaan nalunngikkaluarlugu allamik asasaqartoq.

Qangatsiarlimi Siilarsip Suffia oqaloqtigisimavaa, ki-
ngornalu sivisuumik takunnginnamiuk isumaqarpoq asa-

junnaarsimagaani. Suffiali angajoqqai, Laarsi nulialu Pauliina Qassiarsummiut Jaakkukkullu isumaqatigeereer-simammata qitornatik nuliariileqqullugit, taamalu Siilarsimut Suffia oqaloqatigeeqqunagu, sunaaffa alapernaarsorne-qaannarami takkunneq ajortoq.

Siilarsip angerlartilluni asasani isumaliutigiuarpa. Sivisuumillu nakangagami makkikkami takuua Suffiap ornikkaani. Isigileramiullu soorlu aatsaat taama pinnertigitillugu takugaa. Atisamigut perrooruteqanngilaq, inuusiatali pissuserisaata nammineq kusanarsarpaa. Kiinalu ilumoorpaluttumik aalajaatsumillu isikkoqarpoq, isigiuminassutsilu ilavaa, pingaartumik minguippaluttumik kiinaqarami, inuunerup artornartuisa alianartuisalu pakatsinartuisalu suli taalutsinngisaannik. Soorlumiuna Siilarsimut uggor-saaginnartoq.

»Ilumut inuup taassuma salloqittarsinnaanerpaanga? Suliluunniit asagaluarlunga ilani ajoqutigiinnarnerpai?« Apeqquuit taamaattut Siilarsip uummataani immaqaluunniit niaquani qilleraapput asasani ornitsillugu.

Maanna oqaluttuarissangilavut asasariit taakkua oqasii, allanut tusarliutissallugit nalligileratsigik. Mannaannarli tusassavarput, tassa Siilarsip aatsaat paasilluarpa, qanoq Suffiap Juuserfillu angajoqqaavi iliorsimasut, Suffiamillu tusakkani naapertorlugu neriuussinnaajunnaarpoq taannalu inooqatigiilernissaminnik. Kiisalu Siilarsi oqarpoq qialluni:

»Illit pissanngikkukkit neriuutikka tamarluinnarmik so-raassapput, taamanerpiarlu katittusi tusarussi, takussangilassimi — inuusariaarutissaanga.

Taavali Siilarsi tunuminit assut ajanneqarpoq, tupallu-nilu tunumut tigusassarsioriarami inuk nujaasigut tiguaa, qiviaramiullu takuua sunaaffa — Juuserfi.

Taassumami Suffia pisuttuartoq takugamiuk malissimavaa, taamalu isertorluni asasariit oqaasii tamaasa tusarnaarlugit, kiisalu allatut sapilerami pissiffagalugit.

Tusareerparput Juuserfi arnaminit maleruagaanermiit nukatsitaasimasoq, sulilu tamanna attappaa. Maannalu er- niinnaq Siilarsi unatarnialerpaa, Suffia tupannermit ukut- serlersoq soqutiginagu. Siilarsilli Suffia kisiat uitsatigaa, naak Juuserfip qitittuinnanngorluni qarliimmigullu sajul- luni tilluarniaraani.

»Nalunngikkaluarpat piniariga«, Juuserfi qissamik tu- pilluni suaarpoq.

»Aap, nalunngikkaluarpara«, Siilarsi akinasuarpoq.

»Ilinnut aappassatut asannissuseqanngilanga, tamanna nalunngilat«, Suffia qaatulerluni annilaangasumik oqar- poq.

Taamalu oqartoq Juuserfip assani peqillugit Suffia silu- gukkaa Siilarsip assaasigut tigunasuarpaa, miloriutissallu- gulu isumalioraluarluni oqarfigaa: »Piumaguma iluamik akilerluassagaluarpakkit, oqarfigiinnassavakkilli kingorna arnamut taama iliortaqqunak. Taamalu oqartoq Juuserfi nillerani angerlarpoq.

Unnuq taanna qiteruttulersut Jaakkukkut Laarsikkullu Jaakkukkut tupianni aalajangersarsimavaat Juuserfikkut Suffialu ukiarnissaanut katikkumaartut. Larsikkut anim- mata Kaalap Jaakku oqaluttuuppa Juuserfi qajartorluni tikikkamili nikallungaannartoq unnerlugu, sunali nikallu- ngassutigigaa paasinngikkini apersonaluaramiuk akin- ngimmani. Uiata aamma nalulluinnarpaa suna nikallu- ngassutigigaa.

Taama oqaluutsillugit Juuserfi iserpoq kilummullu naal- lulluni. Arnaata erniinnaq malugaa nuannaanngeqisoq. Aperinasuarpaalu: »Suit?« Nangillunilu: »Qitittunut Suf- fia orninniaruk, immaqaasiit Siilarsip aallarutissavaa«.

»Ornikkaluarakku Siilarsip ilagaa«, Juuserfi oqarpoq.

»Uanga angerlaqqujartussavara, sumiippat?« Arnaa oqarpoq.

»Anaanak sussa ilaginnaannakkit, Suffia oqarpoq asa- nanga«.

»Suffiap angajoqqaani naalattariaqarpai, aamma illit uagut naalassavatsigut, aalajangereerparput ukiamut katisasusi, taamaattumik Siilarsip ilagisariaaruppaa«.

»Qanormi asaqatigiinnata aappariissaagut. Suffiap manna tikillugu eqqisisimatinngilaanga«. Juuserfi taama oqarmat Kaalat oqarnani anivoq.

Kaalat anigami apersuisinnarluni Siilarsikkut ornippai, tikileramigillu nipaarsaarniarpoq oqaasii tusarumanermit. Puiorsinnaanngilaali Juuserfip oqaasia: »Suffiap asanngilaanga«. Ilumut asanninneq pisariaqarpa? Imminik apeeraaq. Eqqaavaa inassutaannarmik uinissimagami, qenorlu aappariileqqaaramik pilluanngissusertik. Erniinnarlu utiin narumalleraluarpoq, imminilli oqarfigaaq angajoqqaat naalagaassapput, taavalu alakkariartorpai. Tutinerlukkamili pusigarpoq qinngumigut aportorujussuulluni.

»Na'-aa! Na'-aa!« Nipaarsaarniassaqaluni allamik nipaarrupoq. »Aatsaammi naalanngitsukasinnik suuaat naveeq-qassavassi«.

Oqaatsini illugalugu nuimmat Suffia qimaaginnarumagaluarpoq, Siilarsilli unitsippaa oqarlunilu: »Aappasiariinnissamik ilumoortumik ilinniartissavarput, nammineq angajoqqaani naalaannarlugit asannissuseqarnani uinissimagami asanninneq aappassiariinnerup ilagissam-magu naluaa«.

»Aatsaat inukasinnik ujarlersitsisunik, Suffia sooq Juuserfip ornimmatit ilaginngiliuk«?

»Taama atsigisumik kamassanngitsorigaluarpakkit«, Siilarsi aappi nillinngimmat peqqusiileqilluni oqarpoq.

»Nipangerit, illit uannut naalattussaavutit«, taama Siilarsi oqarfigipilooqqaarlugu Kaalat nangippoq Suffia saal-lugu: »Sooq Juuserfi ilaginngiliuk aammatit«?

»Taanna asannginnakku«, Suffia oqarpoq.

»Kinami asaviuk?« Kaalat suaarpoq.

»Siilarsi ernesiat«.

»Siilarsi ernesiat«, taama Kaalat suaarlunilu oqaasis-

saarutiitigaluni Suffia taliagut tiguaa angerlaqqullugu. Siilarsilli oqarfingaa: »Manna tikillugu naalattaannarpassi, kingornalu tamatigut naalakkumallusi, kisianni Suffia pillugu isumaqarpunga naalagassarinasi, utoqqaat piumasaat maliinnarlugu aappaninneq iluanaaqutaanngimmat inuunikkut«.

Taama oqarmat Kaalat avungaannanngorluni ukkissitsiapoq, taamalu eqqarsaatimigut erloqissuteqalerluni: Ilumut asanninnej pisariaqarnerunerpa angajoqqaat piumasaannit? Juuserfi inassutaannarmik nuliaruni iluannaqu-tigissanerpaa inuunermini. Tamakku Siilarsip oqaasiisigut eqqarsaatigileramigit asasariit taakku qimaannarumagaluarpai. Tassanngannarli isummerpoq angajoqqaat naala-gaassapput. Taavalu sukavilluni Suffia taliagut tiguaa qis-sasorsorlu aallarullugu. Siilarsilli isigineq allaat saperamiget kiini assamminik matullugu qiangalerpoq.

Unnuarsuaq inimini nikinngilaq. Eqqissiveerulluinnarpoq, tamanit qimagaalluni ikiortissaqarnanilu. Qinuniaraluapoq, qinunerli sungiusimanngilaa meeraanerminit atortorinnginnamiuk, ernesiaagami tamatumuuna isumagine-qarluarsimannginnami. Kinami saaffigissavaa ajulersut ikiortaat orninnianngikkuniuk?

Kap. 6.

Inuusuttut sumiluunniit pissuserigajuttarpaat aallaru-sunneq, amerlanernik takusaqarumaneq. Nunatsinnili pissutsit naapertorlugit tamanna perusunnertik inuusuttut naammassineq saperpaat, tassami suliassat pinngitsuus-sagamikkik piumasaminnik aallalaruarunik.

Taamaattumik atorfissaqarlutik aallartut kisimik tamanna iluaqtigisarpaat. Ajoqissat qassiit ilinniarusunnermit pinngikkaluarlutik aallarusunnerinnarmit ilinniarfissualiartarput, tamannalu ilinnialerneratigut nalurnartanngilaq.

Paaviap aallarusuttut ilagisimavai, kisiannimi aamma ilinniarusuttut, mannami Siimuup oqaasia puiorneq ajoramik: »Suut tamarmik pitsaanerusunngortariaqarput, tamanna suliassaq angeqaaq sulisorli akissarsissaaq«. Tamanna pillugu apersortikkami palasip ajoqissanngoqqoriarmani pileritsassimavoq, naak arnami piniarnissani iluatgalugu inerterniaraani.

Umiarsuit akunnattoorlugit Nuummut aqqutaata ilarsua sinersuinnarlugu atorpaa. Aallassagami nuannaarluarpoq tusaamasani amerlasuut takussagamigit. Maniitsorli inungorfini aanngariartuleramiuk qialereerpoq angerlarserlu-ni. Erniinnarli angerlarserneq tamanna siulleq qaangiupoq niuertoruseqarfimmut Atanermut pigamik.

Ulloq taanna misigisai qimaannarsinnaanngilavut. Aatsaammi taama aningaasamik angitigisumik nammineq tigusisimavoq, palasiata tigumaloorluni 1 kruunimik tunimani. Nuannaavikaseqaaq nammineq pisiniarluni inuullua-laarumalluni, pisiassanilu naatsorsoreerlugit. Sulili pisiniartillugit palasiata ornillugu aperilerpaa: »Taquassarse-reerpit«?

Paavia akunnattoorluni oqarpoq: »Naagga!« Isumaqlaruaramimi taquassaminik immikkut tunissagaanni kruuni taanna oqarani tunniummagu.

»Pisiniat soraartinnagit taquassarsiutiginiaruk aqagu ullaannguaq aallassagatta«, palasi oqarpoq. (Paaviami lasimut ilaalluni kujammukarami).

Soorlumi tassa Paavia avanngarsuaq tagiaraa narrujuummingaarami. Allatulli sapilerami naalagarsiulerluni 75 øri pisiutigaa 25 øri unitsillugu, taanna iluarisaminut atorumallugu. Timiusarsiani annikkamigit tilluangajappaaluunniit øriutinnguani erligigaluarnermit.

Angerlaateriarlugit pisiniat soraartinnagit naatsorsukkami ilaannaaluunniit pisiarilaarumallugit 25 øri aggortereersimasani tigoriarlugu pisiniarfimmukarpoq.

Aterniarluni angut utoqqannguaq naapippaa, taassumalu uteriiserfigilerpaa qaartartulivikasik (seqqortaasivikasik) inuusukkallarami atortakki tuniniarlugu 12 ørimik aki-leqqullugu. Paavia piumanngerierarmat utoqqannguakkuluk naakkisaavilluni oqalulerpoq, qangali tupamik naasisimanerluni, maanilu nunami ajunngitsuliat qaqugu taarserne-qarumaartut. Qullaatilikasillarmagu qimannaveerlunilu Paavia allatut sapilerami 12 øriutinnguani tunniutiinnarpaa qimakkasuaqqunermit.

Ingerlatsiarluni arnaq utoqqannguaq naappippaa isaasa sinai ameqanngivissut. Annguuna aamma taanna unimioq siulinilu eqqartorlugit qianialerluni. Paaviap ilisarinnginnamiuk qaangiinnaleraluarpaa, naapitaatali taama amiilaaritigigaani taliatigut tigullugu unitsippaa oqalunialerlunilu: »Siilitit nalunnginnakkit aliannaarutiginiapakkit«. Taamalu oqarluni oqaatsit suunersut Paaviap tusarnaanngisai aniatilerpai pequsivimminit. Qangali qingarnannguarsi. Qiasukasilli qimakkumanermit Paaviap piniarsuarluni quleq ataaseq isiminit nakkartippaa, tagiapallariarlugulu pisiniat angumeriumanermit asuliinnavik

oqarpoq: »Qimallugigaluarpakkit pisiniarfiliassagamali atiinnarallassaanga«.

»12 ørinnguamik kaffisiutissannik tunitsiannga, qilluin-narama, qitornama ikiugassarigaluarlunga qimakkamin-ga«, annguuna aamma qinulersoq.

Paavia pisiniarfiliarumalluni oqallarsinnarluni peqqissi-minialeraluarpoq ajornarsereersoq. Peqarani oqaraluaruni piitsuneraqinammani angutaanialerallarluni misigaaq 13 øriutituannguani tunniutereerlugu.

Arnaaqquassaap 13 øri tigoriarlugu qullingiapallalluni pisiniarfieuq tungaanut aallarmat Paaviap kingoraanit isi-geriaraluarlugu qiangajalluinnarpoq, namminermi sueruti-vikkami. Ila ajoqaaq, pisiniassamaaqqarani sussaaruppoq. Tupermut iserami naallutiinnarpoq, arnakasik angutikasil-lu kisiisa eqqarsaatigilerlugit. Timiusarsiannguanilu saas-sullugit sequtserpai puumi iluani suujunnaavillugit — ki-sianni suallalluni nalupoq.

Anguartit isaaleriarmata anivoq kisimiilluni øriutin-nguani aliasuutigumallugit. Illut avannarliit ornilerlugit saniaanni inuk isigilerpaa, isumaliuummiinnarporlu: »Soor-luuna una silaqarluarani«. Meerannguaq illunganermit niui putullit saneqqutilersoq aperaa: »Kinaana una?« Aappaata kutalluni akivaa: »Ajuki«.

Ii! Uunga tikiutileriannguaraluartoq putuissimaakasil-luni, kigutimininnguaqaranilu. Sunaaffa silaqanngitsoq nunalisitani takorniortuarlugu silani tammasimagaa, im-maqa aportissimagami avarrarlutsilluni.

Aamma tassa Paaviannguakkuluk taliagut tigullugu unitsippaa, tassaluaasiit putoqqasut ileqqattut »qullaati-likasillarlugu«. Paaviap tusarnaaginnaraluarlugu nipikit-sumik oqarpoq: »Immaqa Siimuup ajoqi taamaattoq taku-galaruniuk«. Taamalu oqartoq ajoqi kamalerluni aamma tassa Paaviannguakkuluk naveertorujussuanngorpaq so-qutigisaqannginnerarlugulu, ajoqissaammanngooq ajoqe-suunniaraluaramiuk.

Ajoriaannarpoq. Paavia eqqissiiumiumalluni pigami, eq-

qarsaatai ajortut amerliallaannarput. Angutikasik, arnaksik — ajoqikasimmik qalleqqiuserlugit.

Tupermut angerlarami unnussuarmut isumarujuttuarpoq aningaasaatinnguani uggorinermit. Mannalu siooragilivippaa: Inuit ornigassani ullumi takusamisut eriarpata ajussaqimmat, ilumummi »suut tamarmik allanngortariaqput«, soorlu Siimuut oqartoq, kisianni uagut paasisakippallaartilluta ajornaqaaq. Mannalu Siimuup oqaasia eqqaaleramiuk: »Illit ajoqinngoruit sulilluarniarna«, isumarujunniaqaluni eqqarsaatimigut perrumaataalerpoq, ulluummallu naapitani nalligilerlugu, arnaqquassaannguarmi sooq qitornaasa ikiortissaraluisa utoqqaanerani ikiorumanagu qimappaat? — Nalugamik. Maannalu isumarujukkunnaarpoq ikiortissaqanngitsoq ikiukkani nuannaarutiglerlugu, sinilissallunili qinulerami »ajuki« isumakkeerfigineq sapingajappaa.

Aqaguani aallaramik qeqertami Niaqornaarsussuaaqqami anisersimasut uniffigaat palasi suliumammatt aqagu ullaakkut. Aqagukkullu ullaannguaq naalagialerput.

Ajoqit marluk anisersimasut ilagaat. Paaviap palliimiumanngilaaluunniit, tassali ajoqinut avaarsimanermit, uffali taakku sunavianngitsut. Naalagialeramik tussiut appisammat pisussaarupput, nalaallunilu aamma palasiat erinaqanngikulalluni. Aarimmi ajoqip aappaa appiinnalikulassuaqaaq. Tussiatsiaraluallarluni ilaerneqannginnami nipaangiinnaqaaq. Paavia sikkitsiareerpoq naalagiit nunuleqimmata. Ajoqip aappaata aapparsuannguani tussiutaanik arsaariarlugu nipini tamavissuat appeqaaq. Aamma tassa ajertoortupalaarsuuvoq, naggataagullu inngaallallarluni.

Taamaalimmat naalagiit kiinaat allanngorariorujusuanngorput, ilaasa singunnersimanermit eqitik pullallugit, ilaat aatsaannarlutik, ilaallu uumillerujussuaannarlutik, ajoqilu siulleq appikkaluartoq imminik puiorluni nununermit ammalortuinnavissuanngorpoq. Iluanaarlutilli palasip aquttua appitorigallarlugu naalagiarneq perlaseqqin-

natik naavaat. — Naalagiareermata palasikkut aallarput. Paavia taamani misigaaq soorlu aatsaat nunani qimallugu, inunnimmi ilisarisaqannginnami. Tammaarsimaffiup qu-laanut qaqqamut qaqivoq, umiatsiaallu tarrikkiartortut isigginnaarlugit qiajuarpoq.

Ukiut arfinillit eqqaariartalaruarlugit ernumatsalluni appeqqiinnaaraaq. Silagik, seqinnarik, imaq qillarik, soorlulu-sooq pinngortitat tamakku piaaralutik nunap qimataata pissusianik eqqaasinniaraat — angerlarsernera ilajumallugu. Samma ataani inuit naalagiareersimallutik qaasaallutilu nuannattut.

Paavialli ukiut arfinillit naajartornissaat maanna misigisamisut issappat, angerlarsernerinnaalluni — sapissangavippaa.

Taavalu ikiortissaaruttut kikkuugaluartut, utoqqaagaluartut meeraagaluartulluunniit qimaaffiat Guuti saaffigilerpaa. Ilungersungaarluni neriorsuiffigaa immaqa allaat eqquutinneq sapikkaminik. Oqaatsinili una puiorneq ajorpaa: »Inuunera tamaat ilinnut kiffaritikkumavara, ilumoorlunga ajoqinngoruma suliniassaanga, maanna naaliunninni ikiunnga!«

Ilumullu qinnutit ilumoortut tusarneqartarmata Paaviap taamani misigeqqaarpaa kingorna puiorsinnaanngisaminik. Tassanngaannaq ernumanera neriulluarninngorpoq, soorlulu silattuallattoq, silallu pinnissusia isinik allanillusooq tappinnerusunik isigileraa, allaammi qungujulalluni eqqani qinerpaa. Jaakkulli Laapamut qimaanera eqqaagamiek imminik oqarfingaaq: »Ilumut Guuti najuivoq, uangali nalugaluariga!«

Taavalu atilerluni inuk atinnguamigut qattunermut tarilersoq takuaa, nueqqimalli tupaallannermit nillingajapoq allaat. Eqqarsaraluarpoq qanga kiinaq taanna takusimallugu, ilisarigaluarpaami, kisianni kinaasoq sumilu takullugu eqqaalluanngilaa. Tupinnanngilarlu allangorsimaimmat, pinnerninngorluni inerinnerusimallunilu.

»Ateqqugaluarpakkit, piumaguillu unnummut ilama uatsinni sinequaattit«, naapitaata oqarfingaa.

»Aap, qujanaq! kisianni ilisarinngilakkit«, Paaviap nuannaarpalulluni akivaa.

»Uangattaarmi ilama oqarfinginngippannga immaqa ilisarissanngikkaluarpakkit, naak puiunngisaannaraluarlutit taamanili meeraatilluta Aappilattumi naapikkatta«, aappa oqarpoq.

»Riigiiavaavii?« Paavia aperivoq.

»Aap«, aappa akivoq, nangillunilu: »Taamani eqqamajunnarsivat meeraqatisilu kamaakkassi isiginnaarassi«.

Taavalu imminnut ilisarillualeramik tamanik oqaluttuutilerput. Riigiina sunaaffa eqqarliminut anisertunut ilaasimasoq, Paavialu takugamiuk ilaminut apeqqutigisimavaa ilisarigaluarlugu kinaasoq paasilluannginnamiuk. Palasik-kullu aallarmata nikallungaqisoq takugamiuk alaperneau-sorsimavaa, qaqqamillu atinngilermat imminnut ateqqujumallugu ilani qinnuigisimagamigit tassa maanna ujarnias-sallugu naapissimavaa. Taavalu nuannaangaaleramik imminnut puorumanatik neriorsuippu . . .

Unnuk taanna Paavia innarami ullumilu pisimasut eqqaalerlugit nuannaarnerulerpoq ullumernit allaat, qinnu-taalu qujaniarnerinnaavoq. Ila inuuusuttunnguaq iluatin-nassusia! Ikinnguteqaraluaruntoq isumaqatiminik.

Kap. 7.

Ukialersukkut taartuarsaartaleraangami Nuuk assoru-jussuaq alianaassisarpoq qatsungagajunnerulerlunilu. Inuuusuttullu aqqusineq taamaannikkut aneerasaarfigalugu nuannarisarpaat.

Unnulereerpoq, sila allaaqqilluinnarpoq. Taarsilaartale-ramilu ullaressat akuttullutik alutornaqalutillu takussaale-reerput. Qaammallu kingualersoq kangiani qaqqarsuarti-gut nuilaarsimavoq, qinngorneratalu asingalluni nuna qaammarsalaarpaa, alangortallu taallersitersimasut qaam-matip qinngorneranut tlluutingaарput. Silarsuarlu anore-qaranilu nipaaqaaq.

Unnuk taanna ajoqissat qassinnnguit ataatsimiillutik aq-quinermi saqisaarput.

»Atualernissakasik aasiit ippigianassaqqaarpoq«, Aapili oqarpoq.

»Ilumummi, atuassanata nalinginnarnik oqalliserujuu-ginnartassagaluarpuugut«, Piili oqarmat ilaasa akueraat.

»Sooq annilaangavisi, siulivut ajoqinngorsinnaappata aamma uagut ajoqinngorsinnaavugut, ilinniakkattami ilaat atorfissaqartinngisavut nalugaluarutsigik soqutaan-ngilaq«, taamalu oqarluni illalermaat ilaasa ilaarpaat, oqa-lutterlu taanna tassa Paavia.

Oqaasia tusaannarlugu nalunanngilaq Paavia allanngor-simasoq taannaajunnaarsimavormi inuusuttoq qassiinik pingaartunillu pilersaarutilik. Ilinniakkami ilai nuannarisani nakkutigilluaraluarpai, tamannalu kajuminnermit pin-gilaq, nalorsarnerli kanngugigamiuk aqagussaannaaq pillugu ilinniartarpoq.

Tupinnanngilarlu allanngulertorsimammat pilersaaruti-

migut. Ajoqissaqatiminit annerusunit eqiasuinnissap tungaanut siulersorneqarsimanngilaq, taakkunanngalu aamma oqaaseq aatsaat atukkani ilikkarsimavaa. Tassa una: »Ajoqinngoruma ilinniakkama ilaat atorfissaqartinngin-nakkit soqutiginngilakka«.

»Suullu tamarmik allanngornissaat« sulissutigiumallugu isumaliutigisartakki qanoq ilillugu naammassineqassasoq paasisimajunnaariartuinnaramiuk, isumakkeersimavaa, oqaluutigineqartanngimmat pinnani, kisianni oqaluutigin-nittartut paasineq ajoramigit, nassuitsumik nalunaarfigineqarneq ajorami. Tamatuminngalu oqaluuseqartut tusartagai tamarmik aalajangiussaqaratik silaannarmilusooq miffissaarullutik ingerlapput

Tassa ajoqissat taakku aqqusinermi oqaluukkamik pisariaqanngivissunillu quiasaararlutik kiisa Paavia oqarpoq: »Uanga majuartariaqalerpunga«.

»Tassa aasiit orninnialeramiuk! Sinilluariligooq«, Aapili quiasaarluni oqarpoq.

»Aap oqarumaarpunga«, taamalu oqarluni Paavia maju-arpoq. Naapitanili aqqutimini nuannaarutigivallaanngilaa, ornikkami angutikassak iluarinngisavini ateqatigigaa takugamiuk. Qasseeriarlunimi takusimavaa saqisaaqatigigaa. Arnarli oqartarpoq, allatut ajulerluni ilagisarini ornitarmani, taamaattumillu Paavia takullugulu qimattarpaa.

Arnaq taanna Paaviap nuannarisaa tassa Riigiina Aap-pilattumi kiffap Saamuap pania. Saamua Nuummut nuus-simavoq. Siullermik niuertorusiusimagaluarpoq, kisianni aasiit »Iluanaariartuinnarmat«, imaluunniit sипитаккиар-tuinnarmat soraarsissimavaa, Nuummut nuutsillugu.

Paaviallu Riigiina ilisarisimalereeramiuk ikinngutigiler-simavaa, kisianni Saamuakkut ittooriunnaarneq ajoramigit pulaarneq ajorpai, Riigiinalu kisianni silami naapittarlugu, tamatumalu pissuseriligaata ilallugu nuannaarujuinnar-tunngortillugu qarsupittunngortissimavaa.

Unali angutikassak Paaviap iluarinngisaa Nuup eqqaa-

nit tikiussimavoq, suunanolu alliinnassagaluartoq akutaa-sapajuummat — siuleqaraniluaasiit akutaannanngitsor-suarmi akutaq isumakulunnartumik — kiffanngortissima-vaat. Taamaattorliaasiit niuertoqarfimmut periarami per-ruulerluni asimiukasiit kisiisa nipigilersimavai, taasarpaal-lu Barsalaamik. Sunalu pissutigisimanerlugu Saamuap nuannaraa pulaartigisaannaramiuk.

Paaviap Riigiina pissiariumallugu oqarfigisimanngila, imminnulli asalluaramik nukingiuttariaqarsorinngila. Barsalaalli ilagigaa takugaangamiuk saqqumisumik pin-gikkaluarluni Riiginamut malugitinniartarpaa qanoq inuk taanna iluarinngitsigigini ilagigaa takugaangamiuk.

Taamani Paavia majuarmat Riiginap aappi qimaannar-lugu malippa.

»Sooq taama majuajaartigaat«, Riigiina ileqqumisut qu-nujulluni aperivoq.

»Uernaqigama«, Paavia akivoq, naak ima oqarumaneru-galuarluni: »Taannakasik ilagitillugu takujumannginnak-kit«, maanna ileqqumisut akinngitsuugassaanngitsumik qungujummat isumapilunnerigalua soraarpoq. »Ila asan-ninneq! Illit inuuneq nuannersunngortippat! Paavia ilu-migut imminik oqarfigeqqippoq, ilaannikkummi qiimmat-tarluni taalliorusuttaraluarami.

Unnuk taanna sivisuumik aneerput ileqqumissut nuan-naarlutik, nalinginnarnillu oqaloqatigiillutik. Ilumullimi piumaartussat isumaliutigigaluarunikkik inooqatigiilernis-sartik oqaloqatigiissutigissagaluaraat, maannali asannin-nerup tappiillisippai. Unnullu taanna angerlaramik Paa-viap oqaatsit uku allattaavimminut allappai:

»Asanninneq inuunerup qaammaqqutigaa, asasavut pil-lugit inuuneq nuannersunngortarmat: Kamanneq, isuma-piluit asasap qungujunnerata anorisut tingippai, inuk ta-maat isertortuerullugu, tamaat ersilersillugu. Asanninneq ipiiaasuovoq, inuk asannittoq ajortuliorneq ajorpoq, mi-nguttuunillu sulissanani, asanninneq inuusuttoq-aa! Qanor-

toq pakatsiseqinanga!« — Pavia oqaaserlu kingulleq allal-lugu uungaannaq ukkissilerpoq.

Kap. 8.

Aappilattumi silagivissorsuuvoq. Ullaarpiakkut pujoqaraluarpoq, seqinerli avalalerami pujoq appartippaa, alutornavissumik isikkoqarluni pujoq kimmuit qimaavoq, neriusaaru taamani Nuuap tunisiviata qulaaniittooq pinneqaluni takussaavoq inuillu taamanersut suli paarsisiminnit neriorsorneqarput — eqqissinermik, tigujumanngilaalli.

Oqaluffiup siarna sianerpoq, qaaqqusinerali sioorasaarisutut ippoq inuit ilaannut. Tassami ullumi Juuserfikkut Suffialu katitinneqassapput, angajoqqaasa erniinnaq kateqqullugit taamanili anillanniariaramik Aappilattumukaassimavaat. Namminnermi tulluusimaavipput, paasiumanngilaalli Suffiap uummataa aseroramikku, ilami inuunera allaat.

Oqaluffimmut iseramik palasi — taanna taamani Paa-viakkut suli apersortinneqaratik Aappilattumiimmata palasiusoq, niuertukkunnilu nerimmata assortuuttunut ilaa-soq immaqa atuartussat eqqaamassavaat — alterip ilua-neereerpoq. Katittussallu tussiut naareermat avalassagamik uiissaq kisimi avalappoq. Sunaaffa Suffia isinngitsaq. Sivisuumillu utaqqisariaqarpaat aallersut nanineq ajulera-luarmassuk. Palasip oqaluusaa sumilluunniit iluaqtissarsiffiginngilaa, isumaqarami Guutip taama katinneq ittoq peqqussutiginngikkaa. Apersulermanilu katittunut apeqqu-taasartunik aatsaat palasi qalleqqilluni aperigaangat akue-risarpaa. Unali tikimmagu: »Angummut allamut angersimanngilatit aappariilereerlusi akornutigisinnaasassinnut?« Taava Siilarsi aliasuppaloqaluni saaminiittorusooq isigilerpaa, allami eqqarsaatiginnginnamiuk, angeramilu sani-miniittumut pinnani Siilarsimut angerpoq.

Naalagiat soraarmata suffia tuperminnut angerlarami kilummut naalluppoq, soorlulu nappaammik anniartutut ni-maarluni nalavoq. Arnaata oqaluunniaraluarpaa, allamillu akineq ajorpoq: »Siilarsimi qanoq pissava«?

»Allatut ajornaqaaq uagut naalagaassaagut, uagullu piumasarput allanngortinneqarnavianngilaq«, Laarsi oqarpoq.

»Uangami Siilarsip ajunaarneranut pisuussaanga«, Suffia manittorpoq.

»Ajornaqaaq taassuma angajoqqaarsiani naalakkumannginnamigit ilaajumanngilaq. Soormi ajunaassasoraajuk?« Laarsi aperivoq.

»Angajoqqaarsiani qimakkumannginnamigit . . . uagullu katikkutta ineqatigisinnaanata . . . allaniikkumannginnami . . . inuit akornanniikkumanngilaq«, taamalu Suffia oqarlu-ni kiinni isertorpaa, kingornalu oqarumajunnaarluni.

Laarsikkut aatsaat isumassarsinialeraluarput, qaangiutereerporli. Siornagut imminnik tatiginermit panitsik aperseorneq ajoramikku maanna oqaluunniyaleraluarpaat ajornarsereersoq, namminnermi pisuullutik panisuamik inuunera aserorpaat. Unalu oqaasia: »Uanga pisuussaanga Siilarsip ajunaarneranut«, puorneq saperpaat, namminnermi pisuullutik panitsik piumanngitsoq Juuserfimut pisikka-mikku.

Jaakkukkullu tamatuminnga oqaloqatigaat. Kaalap eq-qarsaatai ammassivimmili ajulereersut suli nuanninnginnerput. Siilarsilu meeqqamisut asasaraluani puorneq sapilerpaa, pingaartumik taamani ammassivimmi oqaasiisa anniartippaat.

Ulloq taanna qaaqqusigaluarpooq nuannaarnerminnut nalunaaqqutassamik. Taamaattorli tamarmik ulloq taanna tamanit artornarnerutillugu misigaat.

Tuperni tammaarsimasuni ulloq taanna artornartuu-ginnangilaq, aammattaaq palasikkunni taamaappoq. Siornagut isumaliutiginngisaannagartik misiginngisaannagartil-

lu unnuq taanna misigilerpaat. Niuertukkunnut neriartus-sagaluarpuit, palasili misigaaq kisimiittariaqarluni. Taman-nalu pillugu nulii oqarfingaa nammineq peqqilluannginnami pissanngikkallarluni, kisiallu ateqqullugu.

Animmat allaffimmini kisimiilerami eqqarsaatimigut naalliuksinnejangaarpoq. Puiorsinnaanagu kiinnami saa-niitippaa qanoq ullumi katititami Suffiap kiinaa aliasuppa-lutsigisoq. Siullermik soqutiginngikkaluarpaallaatigine-qartaannarmat kalaallit arnartaasa ileqqorigaat katissa-gaangamik qiasarlutik. Kisiannili oqaluttunneqarami Sii-larsi angerfigereersimagaluaraa misiginngisaannakkami-nik pakatsisimavoq. Puiorsinnaanngilaalu immaqa eqqaal-lugu qinorpaluttumik taassaanngitsumilli ernumasunik iseqarluni kingullissamik angemat.

Soorlulusooq aatsaat kalaallit pillugit aallartitaanini eq-qaaleraa. Inuuunini eqqaanialeramiuk ukiut taakku Kalaallit Nunaanni atukkani eqqaavai, suliaminillu kalaallinut pisariaqartumik naluvoq. Manna tikillugu inuit akornan-nut pinngisaannarsimavoq iluaqutissaasumik oqaloqati-giumallugit. Ippassarluunniimmijaakku aggermat aperisi-mangilaa taakku »Guutip kiinaata saani uppeqatitillu tusaatillugit« angersussat ilumut asaqatigiinnersut, ilu-mulli inunniq oqaloqateqartaruni ullumi tarneq ikilissan-ngikkaluarpa »Guutip kiinaata saani«.

Taamaalluni eqqarsaatai nuanninngitsut qilleraapput. Tarningatalu nalunngissusiata pasillingaarpaa, ilami eq-qartuullugulu unnerluutigaa. Namminermi kalaallini suli-niarfissaraluamini isornartut qassiit takusaraluarpai nuna-minullu allaatigisarlugit, iluarsarneqarnissaallu isumaliuti-gisaraluarpaa, kisianni manna tikillugu suliniarsimanngi-laq kinguartitsisaannarami. Kiisalu iluani nipeqalerpoq ima aperisumik: »Qanormi akissavit? Qaqugu inuusunillu toqusunillu eqqartuussiumaartup saanut sassarlutit imma-qa apersorneqaruit: Ukiut qassiit Kalaallit Nunaanni suliga-vit tarningit qassit ilikkut annatsitaasut ilisimavigit«?

Ila apeqqutip taamaattup silaarutingajappaa, akissutisaqannginnamimi. Maanna nutaamillusooq sulinini aallarnerumagaluarpa, peqqikkunnaaramili sapilerpoq, ullumi-nikorfaneq sapingajappoq allaat avalluuteqalerami ukioq kingulleq.

Taamaallunili nulii isermat tamanik oqaluttuuppa. Imminnut paasilluarput. Nuliatalu namminertaaq pisuunini miserratigisinnaanngilaa uini kajumissaarsimamannginamiuk. Sivisuumik nipaallutik issiapput, qullisali oqaasi killinnarnerusumik sunniippa. Kiisali palasi oqarpoq: »Pitsaanerulerpoq maanna umiarsuartigut avalaannaruma, »ullut piginnaaffiusut asiutippakka«.

Ulloq taanna Juuserfikkut katimmata Siilarsi Maniitsumi uninngavoq. Pilersaarutigiinnalersimavaalu qivikku-malluni, inummulli ataatsimulluunniit nalunaarutigisimanngilaa tamanna. Taamaallaat Moorsisi oqaloqtigisarpaa inuk ilumut qivikkuni ajugaqanngitsunngorsinnaanersoq. Moorsisip inuuusinnaatinngilaa ukioq naallugu. Siilarsili ajugaaniartarpoq. Aataat neqaat nunap timaanut qimatulisarsimavai, ilaalu nikkuiliaralugit, teriannianullu isuman-naarlugit qimatuliarisimavai. Aamma qallunaaminernik pequitissanillu ukiumut naammattunik toqqorsisimavoq.

Kisianni tamakku suliaritillugit ilungersungaarsimavoq, imminik ernumaginngilaq, Suffiali eqqaanerluunniit sapi-lerpaa. Allaammi Juuserfi toqukkumallugu isumaliorsima-galuarpoq. Ullorlu taanna Suffiakkut katiffiat nallermat Paaviamut allappoq, matugamigillu saqqumisumut iliin-narlugit nassiuussassanngorlugit qimappai.

Kap. 9.

»Umiarsuit! Umiarsuit!« Taama silamit nilliarpalulerput ullaaralannguaq suli ajoqissat makinngitsut. Arnartaat kisimi makitagami anitsiaannarluni iserami oqarpoq: »Tassa maangaralaannguaq pipput«.

Aasarsuaq umiarsuaqartareersimagamik soqutigiun-naarsimagaluarlugit avannaanit aggermata Paaviap allagarsiassani qilanaarigamigit makeriarluni aterpoq. Naapeqqaagaa tassa Barsalaat, pissuserinngisaannakkaminillu nuannaarpoq, inuussiarnerunerunngitsumillu mitallerpalut-tumik qungujulalluni, qitiffataarniapajullunilu: »Komoru«. Paaviap akinagu saneqquppa, isarujussuarumaga-luarlugu allaat.

Allagarsiassani Paaviap tigugamigit ileqqumisut kisi-miilluni atualerpai. Juuserfip allagai atuarpai. Taanna oqaluttuarpoq Suffialu katissimallutik, kisianni Siilarsi tikinngitsoortoq. Paaviap tamanna aliatsaatigaa nalligeqiga-miuk Siilarsip asanninnerigalua pakatsisitaasoq. Maannalu takusinnaajunnaarpaa oqaloqatigisinnaajunnaarlugulu. Allagarsiamili ilaat allagaarannguit ipertuut arrissutinnginnamigit kaasarfimminut manngukkaluarpai kingorna atuarumallugit. Tassanngaannarli pileritsatsinneqarporlu-soq, ammaramigillu atualeriallarai, sunaaffaaku Siilarsip allagai. Imalu oqaaseqarput:

Asasara ikinngut Paavia!

Immaqa tamaaniikkuit allaasinnaassagaluarpoq. Suffia Juuserfilu ullumi katissapput. Suli asagaluarpaanga. Maannali uanga neriuutaaruppunga. Ilama narrugimman-ga, najuinnarneq sapilerpakka — aallassaanga. Neriunga,

taarulluinnarpunga. Takoqqissinnaajunnaakkavit inuullu-aquaatit.

Siilarsi

Ila ajussusia! Soorlulusooq Paavia aatsaat itilersoq misigissusialu uummarluni. Meeraagallaramimmi Siilarsilu qivittunik oqaluttuuttaannarput. Isumaqtigiippullu taama arlartik pinialeraluarpat qanoq ilisamik aappaata akornuserumaaraa. Taamaattumimmi Siilarsi allappoq »tamaaniikkuit allaasinnaagaluarpoq«. Manna eqqaalerpaa: Erniinnaq utinngikkuni ukiulerpat qanoq naalliutsigissava. Taavalu Guutimut qinunialerpoq: »Siilarsi kajumissisin-niaruk, suli inuuppat angalaannarpallu uteqqullugu, sioranartumik toqoqqunagu«. Kingorna Paaviap qinnutimi tusarneqarnera maluginngila, qulanngilarli Guutip tusaa-ginnassanngikkaa, navianartumut tamatumunnga immi-nut toqunnerup assinganut akornuserniarumallugu oqa-reersimagami, maannali nammineq pisinnaannginnami aju-gaqanngitsoq ikiortiginariamiuk qularinngila ikiussagaan-i. Maannali nammineq qujaniarpoq asasaqarami, naak na-lunaarfiginngisaminik.

Palasip umiarsuarnut ikaassagamik anguartaaqqumma-ni umiarsualivimmukarput. Tappavungalu pigamik ilani niuerrialermata nammineq umiarsuarmiut nuannarilluar-tannginnamigit oqaasiilu paassisinanagit avinngarulluni ul-luummat tusakkani eqqarsaatigai.

Taivali palasip taassuma Aappilattumit avalattup or-nippaa oqaluttuullugulu nalinginnarnik. Qeqartitarigami-gillu Suffia Paavialu ataatsikkut oqaluttuukkumagaluar-paa Suffiap qanoq pineranik, oqaasissanili artorpaa. Kiisa-lu Paaviap aperaa:

»Nunaleqqissavit«?

Palasip kiinaa tassanngaannaq allanngorujussuarpoq. Isumaliutinilu nalunaaginnarumanerugaluarlugu saper-poq, oqaannarlunili: »Uanga peqqikkunnaarama nunas-

sinni inuuneq sapilerpunga, taamaattumik nunaleqqissanngilanga. Ilissi inuusuttunnguususi peqqittusilu kalaaleqtisi suliffigilluarniarsigik naalagiartitsisarneq kisiat naamaginagu iluarsartariaqartummi amerlaqaat«, taamalu oqarluni palasi tunulluni aallarpoq umiarssup iluanut iseriartorluni.

Sivisuumik palasikkut ikaartussat utaqqillugit Paavia umiarsuup qaani saqisaarpoq palasip aatsaat oqaluussami oqaasii eqqarsaatigalugit. Ilumummi isumaliutit tamakku assingi namminertaaq qangali isumaliutigisarsimagaluarpai, namminerlu Siimuut isumaqatigalugu paasisakinneq ajoqutaatippaa, kisianni ilani allallu inuit assiginngippallaanik oqaluttut tusaasarlugit imminik tatigiunnaarsimavoq. Tusartagaasami ilaasa kalaallit pitsaanerusumik anersaakkut timikkullu ittumik atugaqalernissaat ajornanngiluinnartumik pisinnaatippaat, tassanngaannaq ima pisariunngitsigisumik soorlu annoraaq ulillugu ilua qallinngorlugu, ilaasali ajornartippaat »qallunaat tamaaniittut« akornutaatillugit, allallu aamma tamani tamaani isumaqarlutik, namminerli paasisaqarnerulernissaq peqqaartariaqarsoraa, tamannattaarmi pisuutippaa ullumi nuanninngitsunut tusakkaminut.

Kiisa palasikkut nunamut ikaalermata ilaalluni, anguartaagamimi ikaarpoq. Kiisamilu unnuuk manna perusoqanngeqigami ilani ilagumanagit anivoq Riigiina oqaloqatigiumallugu »avannaamiunik«.

Uulernup qaaniilersoq Riigiinap ornippa. Tikilermanilu Paaviap allagigaluarlugu aperinngilaa isumaqarami tusannerlussimasoq. Sivisulaartumik nipeqaratik uninngagamik Riigiina oqarpoq:

»Barsalaap ataatakkut allaffigereersimavai, akuerereer-simavaallu«.

»Sumik allaffigereersimavai?« Paavia tupallaalluni ape-rivoq.

»Piumallunga«, Riigiina qialerluni oqarpoq.

»Ilimmi qanoq oqarpit?« Paavia pissutsi isertorniarlugu pinngitsusaarluni oqarpoq.

»Ajornaqaaq aallajangereersimavaat, oqaraluaruma immaqa ajuallatsiinnassavaannga, kisianni tamaaniitillutit isumakkiissanngilakkit, unnuillu tamaasa ileqquttut ornissavakkit asajunnaarumanngilakkit Barsalaat soqtiginnginnakku«, Riigiina oqarpoq.

»Ilumut ajornarsiva?« Paavia aperivoq.

»Kisiannimi illit ataataga oqaloqatigisinnaavat«, Riigiina oqarpoq. Taamalu oqartoq Paaviap nillerani qimappaa oqaassisqaqangaaraluarluni uungaannaq uikkami.

Qiviaqqinnagulu pisuttuarluni Paavia aallarpoq, erniinnaq oqaassisani oqaatigisinnaannginnamigit tupaalannermit. Isumaqaraluaramimi Barsalaat taamaaliorumanavianngitsoq, ingiartinnissani ilimagininginnermit Riigiina oqarfisimanngilaaluunniit qanoq asatigigamiuk, maannalu aamma oqaassisaaarulluinnarpoq, ilassilluarnagumi allaat qimappaa. Tassalu aamma maannarpiaq pisinnaaguni Saamua oqaloqatigissagaluarpaan nammineq Riigiinalu qangali asaqatigiikkamik. Riigiinammi aamma angunni oqaloqatigeqqugaluarpaan, Paaviali akuerinngilaaluunniit.

Sumik isumaliuteqarani ingerlavooq. Soorlulusooq anorlersimagaluarluni anori allamut sangussalluni tassanngaannaq qatsualasoq, taamatorluinnaq Paaviap Riigiina pillugu eqqarsaatai ippu. Anorili qatsualariarluni sukariivilluni pitorartarpoq.

Paaviap Riigiina tarrilerlugulu qiviarpaa kiinni matullugu uningasoq. Isigileraanilu qiviarmat Paaviap misigisai tassanngaannaq anorersuartut pitoraapput. Soorlumi aatsaat taama pinnersigitillugu takugaa. Kiinaa aliasuppalupoq, kisianni taassaanngitsumik maniguuppaluppoq, kisianni aamma pissusissaarulluinnarsimasutut ippoq. Paaviali allatut sapilerluni ornileraluarpaan, tassanngaannarli unippoq, soorlulusooq suup sakkortuup tunuanit noqikkaa. Ornikkumagaluarpaan naggammik inuullaqqujumallugu,

naluunnginnamiuk namminertaaq uungaanaq uinnermit pissusissaaruttoq. Isigeqqinnerli sapileramiuk tunuppa, aalajaatsumillu pilersaalerluni kingorna kiinaq taanna takujumanagu.

Ingerlaannarluni Akiortunnguakkut atilerami eqqaavaa taamani ukiut marluk qaangiuttut matuma siornagut tassani Riigiina naapeeqqaaramiuk. Taamani nuannaarnini utertissinnaagaluaruniuk . . .

Tassani uningatillugu inuuneq tamarmi taassumunga uleerneqalerporlusooq. Manna tikillugu ilinniarnini eqqaaleramiuk imminik narrutsaatingaarpooq. Pilersaarutini tamaasa taamaatitani eqqaanialeraluarpai, inuunerali ute-
tinneq ajornarsivoq, namminerlu pisuuvoq ilungersunnginerminut. Imminullu aperaaq: »Uanga kisima taamaanner-punga?« Ila naagga, ilungersortoqaraluarpammi arajutsi-navianngikkaluarpai, kiisalu oqarpoq: »Uanni taama im-mat, naak ilannit ilinniakkakkut pitsaanerusartunga, qanoq taakkunani ajortigissava«?

Taavali aamma inuit inooqatigilerpai. Mannami tikillugu inuit akornanni inuuneq nuannaarutissarsiffigivallaanngila, inooqataasa tamarmik meeraaneranit manna tikillugu pakatsisittaannarsimavaat, ullumilu nammineq qanoq pi-neqarnini ikinngummilu qanoq pineqarnera eqqaallugit tu-pigusuutigingaalerpaa qanoq inuuneq taamaattoq kalaale-qatimik eqqisisimaaginnarlutik atorsinnaagaat. Imaassi-manerpa: Allatut saperamik naammagiinnartariaqaraat?

Kingumut eqqarsaatigisartakkani utefigai: Ilumummi paasisakippallaarneq pissutaavoq, suut tamarmik allan-ngortariaqarput, kisianni qanoq? — Ilinniagaqarnerulerutta aatsaat.

Paaviap eqqarsaatit tamakku maluginngisaminik eqqarsaatiguarlugit misigilerpoq. Ilami tupangaarami Riigiinaluunniit eqqaaneq sapinjajappaa. Eqqarsaatimigullu aalatinneqangaarami inuunini maangaannaq atukkani pillugu erenumangaalerpoq. Mannami tikillugu inuuneq eqqarsaati-

gilluartarsimagaluaruniuk taama misigisaqassanngikka-luarpoq. Eqqaalerpaa qanga Guutimut neriorsuunni inuu-nini tamaat kiffartuukkumallugu. Maanna naammassiner-paa? Naagga imminuinnaq inuusimavoq. Ernumatsangaa-rami isummeraluarpoq Siilarsitut aallaannarumalluni, eq-qaalerporli ullumi Siilarsi qinnukkamiuk uteqqullugu. Taa-valu kingumut Guuti ilungersorluni qinnuiginialerpaa, ki-sianni qinussaarsimagami soorlu qinnutaa qullarneq saper-soq. Ila Guutip qimannerpaa, imaluunniit misilikkarner-paa ilungersorneruleqqullugu.

Angerlalerami misigaaq ilaminut allaat kanngusulerluni. Kingumut nangaalerluarpoq angerlassalluni, angajoqqaa-nili eqqaaleramigit, qanoq taakkua kanngusunnissaat atsi-gissasoq, nammineq imminut ajunaartikkaluaruni, nangaa-junnaarlinu aternionlerpoq, qanoq pineqassagaluaruniluun-niit. Saamuakkulli nalleramigit ilisarisaminnik qaaqqusil-lutik nuannattut . . . ila ajoraluassusia. Saamuakkummi nalunngikkaluarpaat Riigiinap Paavia asagaa, soormi Bar-salaat allammat Riigiina apersunngilaat Paavia ilumut asa-neraa?

Ilinniarfissuarmut iserami oqaatsit uku allattaavimmi-gut allappai:

»Asanninneq-aa! Sumiippit? Sumi isertorsimavit? Ilu-mut pivuit, imaluunniit angakkuakkatut salloqittaasuuit?
— Sumi nanissavara manna tikillugu kajungerfigisara, maangaannarluunniit arpannerpunga?«, sivisumik allaf-fimmini nakangareerami allaqqilerpoq: »Miserratigaara ilumut asanninneqarnersoq aalajaatsumik inuup inuuner-nik, asasariit inuunerannik nuannersunngortitsisinnaasu-mik«. Taava allaffimminut peqqippoq, uninngalertoramilu makippoq allaqqilerlunilu:

»Ilumut suut tamarmik silarsuarmi pisartut nalunaqaat, asanninnertaaq nalunartut ilagaat taanna uanni Siilarsimi-lu ippoq, aammami Suffiami, kisianni Riigiinamiinnerpa? qularnanngikkaluarpoq. Soormi . . . soormi pakatsinermik

ilaqartarpa? . . . Angajoqqaat pisuugamik. Inuit ajoramik Guutip tunissutaata pingaarnersaat atornerlukkamikku». Kingumullu nakangaqqikkami allaqqilerpoq:

»Silarsuaq pakatsinartunik anusinngornartunik ernumanermillu ulikkaartutit manna tikillugu inuuffigigakkit paasivakkit . . . Taamaattumillu naammagiinnarsinnaanngilakkit salloqittarama . . . Sakkoqarani inuunerup aqquaani ingerlaneq ajornaqaaq . . . Guuti-aa! Ujagara nanilara . . . Maanna nanilara! Illit tusarpakkit asanninnerit allanngujitsoq, soormi uagut piginngilarput? Sooq asanninneq pi viusoq kalaaleqatitsinnut tunniutinngiliuk, aappariinnerluunniit taamaattumik ilaquantingimmat . . . Ila, annaannga! Uanga imminik pillunga asasara kalaaleqatikkalu pillugit nateqanngitsup sinaaniikkama!

Kap. 10.

»Soormi taama oqaluttuartarpat? Sooq qivittut taama takussaatigippata takusaqanngilanga? Sooq ajugaqanngitsunngortarpata uanga ajugaqanngitsunngornianngilanga«, apeqqutit taamaattut Siilarsip imminut apersuutigegaluarpai, akissutissaqartinngilaali. Qaarusuliap, qangat-tap ataani ujaqqanik qarmakkami ataani nalavoq tuttup amianut immulluni. Ernumangaarpoq, erniinnaq qivittutut tusartakkamisut pissaaneqalinngikkuni, perlerluni toqus-sagami.

Aasaq naallugu sumik ajorsaateqarnani inuusimavoq, maannali issi sakkortusiartortillugu nerisassaarullunilu pilerami peqqissimilivippoq qivillarsinnarluni. Tusassavar-pullu qanoq pisimasoq.

Taamani Juuserfikkut katimmata ulloq taanna aallarsi-mavoq isumani ajuleramiuk. Aasarlu tamaat katersuisima-gami neqinik qimatuliaminik nikkunillu qallunaaminernik pequtissanillu allanillu atortussaminik, ukiussamut ima-luunniit ajugaarunnissaminut ernumannginnami, qaanni ujarlersunut nassaassiarylugu saavitissimavaa. Tamanna-lu ima pivoq:

Ulloq taanna puiunaatsoq katittorsiortigereeramikku Jaakkukkut aqaguani nunaminntu pisimapput, kisianni nuannaarluarnatik aallarnermissut. Ajorneruvorli Siilarsi tikinngitsoortoq tusaramikku. Nalunngikkaluarpaat piu-masani Suffiamit tusagartik naammassiniaruniuk ajunaar-simassanngitsoq taamaattorli aqaguani erniinnaq ujaaseq-qinnialerput.

Taamani Siilarsi kangiminni kangerluup saqqaaniippoq gerrut akornanni, tamannami sissap qulinngua qerroqar-

poq isertorfissaalluartunik. Ullaakkut qutsiartumi tamaani saqqaarsuarmiitilluni qaannat aggersut takugamigit qerrunut taakkununnga isertorsimavaa qaanni, namminerlu toq-qorluni, kisianni qaannat sarsutilerpata isigisinnaallugit.

Aarimmi qanittoralaannguullutik ingerlalerput, sissarlu qinerlugu sumik nassaarumaarsoralutik, ippassarmi kiganngarmat ajunaarsimappat tipisoqarumaarsoralugu. Sarsutilermata oqaasii tamaasa tusaavai, pingaartumillu Laarsikkut Jaakkulu kingulliullutik ingerlasut nalligigaluarpai oqaasii tusaramigit.

»Taama inuusuttorsuaq iluatinnartigisoq ilumut taamaassappat soorlu Suffia ippasaq oqartoq ajussaqaaq aallaannarsimaguni«, Laarsi oqarpallappoq, nipangersimat-siaramilu nangippoq: »Ilissimi ilisimalluarluarparsi Siilarsip qanoq isumani allanngortikkumanngikkaa . . .

»Uanga ilaanni asaqatigiinneranni ilaginnaannaqqusimagaluarpakka, kisianni nuliara ajornaqaaq, taamaattormi uangattaaq pisuuvunga«, . . . taamalu oqarluni Jaakku masimminut palusoq Siilarsip takuaa, makikkamilu oqarpoq: »Suli uumasooq nanisinnaagaluarukku« . . . Taamalu oqarluni annoraami talianik qullingiartortoq takuaa, tarrimmatatu nuunnguamut kanginnguaminittumut oqaasii tusajunnaarpai.

Aliunnarsimmata alakkarpai suli ilummukarusaartut. Taavalu allatut sapilerpoq qaannilu tigullugu sissamut atilerluarpoq maliinnarumallugit eqqaaleramiuk qanoq iliarsunngorami tamagikkinnik Jaakkukkut tigusimagaanni allisarlunilu namminneq meeqqamissut, maannali pisinnaale-rami akiniarsinnaalerlugit qimannialeramigit qujattuissut-si, tassanngaannarli aamma unippoq sissamilu sivisuumik uninngavoq eqqarsaatimigut artorsangaarluni, alakkaq-qikkamigillu takuai qanillisut, taavalu qaanni avammut kaamippaa takusassiarylugu, namminerli isertoqqilluni.

Ujarlersut qajaa makitasoq takuleramikku assut anni-laarlutillu tupigusupput sumit pisoq nalugamikku. Eqqa-

qinimisaaraluaramikku niunatillu qajaq kalillugu anger-laappaat.

Unnummat Siilarsip illortik itsuannisaarpaa. Ilani tamarmik sinittut Suffiali kisimi eqqumasoq silammut qivialeraangat takutikkumalluni isumaliortaraluarpooq, kisianni soorlu suup tunuanit noqittaraa. Kiisa illortik qimappaa neriorsuivorlu kingorna ornikkumanagu.

Nunap timaani qimatani aatsaat kingumut tikikkamigit allanngortingaarpai. Neqit teriannianut pissangatinngisai ilangartorsimaqaat, sunaaffa aasiit terianniat eqqumiitsukkut sisiliorfigalugit nerisarisimagaat neqit nikkullu ilarpassui. Aammalu amiakkuusut quperlunit aserorneqarsimapput, ikittuinnaalli kisiisa annaappai. Aamma paassaatai iluamik pooqaraluarlutik qangattamiikkamik amerlanersaat isuguttaassimapput, taamalu Siilarsi annilaaruarpooq, taamaattorli ajugaarunnissaminut naammassangatikkamigit maangaannaq ilivoq.

Taannaqami sumik aliortugassaminilluunniit utaqqileraluarpoq. Sivisoorsuarmillu silarluttarmat taqussani nungulertorpai, nillertilermallu paassatini amerlanngitsut kisiisa pigilerpai nalaallunilu iluamik tuttoqarani, tassami kallerrisimaannaleramigit, arlalinnimmi ukialeqqaarmat tuttukkaluarpoq taakkuli inuutigissallugit naammanngeqaat terianniat qimataminik ilanngarsuttaannarmanni. Atisamigullu tujormingaartarpooq. Siornagut sinittariartaannarami tamakkuluunniit ajussaangatinngikkaluaramigit, maanna tamatumuunattaaq pakatsivoq. Arlaatani iluati-gut atisani aasaagallarmat sinnerseraakkaluarpai errortarlugillu nillertilermalli piissaarpai, pingaartumillu kamimigut tujormisarpooq. Meqqutit nassatani kamini killaarniartarlugit nallorsimavai, issilermalli ungerlattukkanik atorniaraluarluni masattoortaannarpooq qerisoortarlunilu, atisanilu kiaguuserisarlugit peerneq ajoramigit nillaqquttarluni quersortaannalerpoq. Juulli tikileraluartoq paassatiminik nunguutsisimavoq. Milluutaannarmillu aqisser-

niartarluni, taamaattorli nillaqquttoortarnermit quersuinnalerlunilu nukillaariartorami aqissinik milloorniarneq u-jarlernerlu sapililerpoq.

Angerlarserneq ernumanerlu atulivippai, uterniarlunilu nukeqalaarnermini isumaliortaraluarpoq, imminulli neriussaartarpoq sapigaarukkuni tamakku tamarmik qaangiuk-kumaarmata, kisianni nalulluinnarpoq qaqugu sapigaaru-tissalluni.

Kiisa nukillaariartuinnarpoq. Qivittumilluunniit siunersiugassaminik takorusuttaraluarpoq, sulili uinngiarpallam-milluunniit tusanngilaq piviusumik. Qasseeriarluni malorroorniartaraluarpoq tassa ilimasunnermit mannali tikillugu asuliinnaasarput.

Ilaannili unnukkut qaarusuup ammarnatigut silammut isigitilluni takulerpaa sunaana aalasoq taarmullu paasingu. Isigeqqinniassallugulu takulerpai isersuit soorlu aamat. Tassa kiisami sapigaarutitsisussaanerpoq nuannaatsallunilu tungaanut aallarniartoq tassa terianniavikasik kakkakkaartorluni qimaalerpoq. Ila ajussusia. Maanna neriuressinnaajunnaalerpoq ajugaarunnissaminik. Tassalu taamanerpiaq terianniaq ilisarivillugu qimaasoq takugamiuk oqaatsit uku makkua siuliini tusakkavut oqaaserai: »Soormi taama oqaluttuartarpat? Sooq qivittut taama takussaatigippata takusaqanngilanga? Sooq ajugaqanngitsunngortarpata uanga ajugaqanngitsunngornianngilanga«?

Taama kaannermit peqqikkunnaarnermillu nukillaariartuinnarpoq. Puiorsinnaajunnaarpai ilani kaannatik kiattumi eqqisisimaartut, namminerli maani perlingajalerpoq. Toqumullu siooranini anneruleriartuinnarmat savini tigugaluarpaa uummammi nalaagut kapissalluni, tassanngaannarli eqqaalerpoq Guuteqartoq tamarmik paarsisaannik. Qinussalluni ernumanermini aallarneraluarpoq, kisianni qinuneq ajorami sungiusimanngilaa, taamaattormi ilunger-

sorluni torlulaarpoq: »Guuti-aa igikkumanngikkumma iki-unnga angerlartinngaluunniit«.

Taava tassanngaannaq eqqissinertermik nuannaalertermillu misiginngisaannakkaminik ilumigut pineqarpoq. Anitinnanilu oqarpoq: »Guuti-aa, qujanaq, sunaaffali illit kisivit ikiorsinnaagimma erniinnaq ujarsimanngilakkit«.

Taava ernertut tammaraluartutut aalajaatsumik piler-saaruteqarluni angutisiaminut uternialerpoq. Nukillaanganermilli apuunnissani qularalugu. Nunartik qanilligaluarlu-gu siku nutaaq saattoralaannguaq tikippaa, tassalu isigai qerinersuarnik ajulivillutik. Qingerluni nunakkut ingerla-sinnaagaluaroq aqqutissaali saperpaa, majooqqaqarlunilu pisarioqimmat. Taamaattumik siku taanna aqqutigiinnar-niarpaa. Ikaartinnanilu Guuti qinnuigaa ilungersornerullu-ni, soraaramilu suli eqqissinerulluni, ajunaassagaluaruni tarnikulunnguani paareqqullugu.

Ikaarniartillunili, immaqa ingerlaannaruni nakkassan-ngikkaluarluni, isikkani qerimmata qasunermillu unikkami nakkarpoq nukillaanganermillu erniinnaq kivivoq. Taama erneq tammaraluartoq uterniartilluni angutisiani tikitsin-nagu ilami asasaniluunniit takutinnagu toquvoq naakkina-qaluni. Tarningali tappassuma tammaraluarlutik utertunik nuannaarutiginnittup saanut inngilit aappaat, asanningaartumillu ilassillugu oqarpoq: »Nuannaarutigisigu ernera una tammaraluarluni kingumut nanisaammat toqugaluar-lunilu kingumut uummarmat«.

Unnuk taanna anorleqaaq issittorsuullunilu. Aqaguanilu Jaakkukkut iterput sila pinnivissorsuaq. Juuserfilu ileqqo-rinngisaannakkaminik pileritsappoq aalisariarumalluni »punngarsuutinik«. Tunuminut pigami sikuliaq taanna Siil-larsip nakkarfia qajannarunnaarsimasoq aalisarfiginiarlu-gu putuaa, punngarsuutinilu ningilissallugit naqqa ersim-mat takulerpaa ujarak allanaqisoq. Misissuleramiullu ilisa-rilluinnarpaa Siilarsi nerfalalluni kitsimasoq, aneringiler-

nerminilu qinusimagami suli assani paarlassimallugit issorarsimasoq.

Annilaarnermit sivisuumik uninngavoq. Kiisalu angerarluni oqaatigimmagu ornillugu nissippaat sumilluunniit kingunneqanngitsoq. Taamalu nunamut ilisaavoq. Ajoqiatali nalornilerluni »issumiiginnarpaa«, aliortugariniartarmassuk aasiit, uffa ataasiarluniluunniit takkutinngitsoq.

Juuserfi tikikkamili annilaarnini aallarniutigalugu iluamik silattorsimanngilaq, unnuarlu tamaat nalinginnaq oqaluppoq unalu utertuarpaa: »Siilarsi-aa! Isumakkeerfiginiannga, anaanagaana naalaannarakku«. Taanna Kaalap ernermi kappialanera tusaajuarpaa, taassaanngitsumillu ernumalluni erni oqaluunniaraluarpaa, tusaanngilarli. Aqaguanilu ullaannguaq Juuserfi anerningerpoq. Anerninilu kipigaa Kaalat tusaqqoornartumik kappialavoq: »Erninguara isumakkeerfiginiannga . . . uangami anneruniaannarsimanngikkuma . . .«, taamalu oqarluni ilisimajunnaarluni Suffiap sakiaanut tulorpoq.

Kap. 11.

Taamani Riigiina Barsalaamut pissiartaaritimmassuk Paa-via unnuq taanna tusarparput qanoq asanninnermigut pakatsisitaagami aatsaat uilersorlusooq, inuunerup pivius-susia asuliinnaanngissusialu takulerlugit. Tusarparput qanoq peqqissimitigisoq manna tikillugu soqutigittaatsuusimagami, pilersaarutinilu pingaartut pisariaqartullu puorsimagamigit.

Unnuq taanna tusarparputtaaq ilinniarfissuarmiittoq eqqarsaateqaqaluni. Guutimullu qinuniarpoq sukkut qanorlu ililluni kalaaleqatiminut ikiuisinnaalerumalluni. Taa-ma isumaliorniartilluni misigiunnaarpoq.

Misigileramilu sumiinnerpa? Illut amerlasuut kusanar-tut qisunniq sanasimasut angisuut akornanniippoq. Illut akunneri salilluarsimapput ujaqqanillu saattunik qallersor-simallutik, sunnguamik ipeqaratik marulloqaratillu. Naamik ilisarinngilluinnarpaa sumiilluni. Kisianni takusani alianaageqaa, illummi pissusii kusanaqimmata, eqqanili qinieleramiuk ilisarilerpaa, tassaagaluarpoq Nuuk. Tassami Kingittorsuakkut Ukkusissallu aalanngillat, Sermitsiarlu pissusivimmisut suli avannamut sammivoq. Avammut qiviarami tassamiuku Kitsissut Kangerullu nuua nalunaavil-lutik inissaminniittut. Sanimulli qiviarami ilisariunnaarpaa kingumut, avatangiisimasuni allaavallaqaqimmata.

Inuit tuaviuinnarlutik angalasut kisiisa tamani tamaani takusarpai, ataatsimilluunniit uninngasumik oqaloqatigi-sinnaasaminik takusaqanngilaq. Naapitaminillu ataatsi-milluunniit ilisarisaqanngilaq. Kiisa allatut sapilerami naa-pileramiuk inuk atuakkanik tigumiartoq aperaa ullumi qas-

sinngorsoralugu. »Aggustip tallimaat ukioq 2105«, naapitaata tupigusunnguatsiartumik isigalugu akivaa.

»Qanoq-aa! 2105«. Aatsaat 1900 ukiut aallartipput Paavvia tupigutsalluni oqarpoq.

»Paasinngilakkit, ullumi tassa 5. august 2105, suliassaqarama oqaloqatigisinnaanngilakkit«, naapitaa taama oqarami qimallugu aallalerluartoq Paaviap aperaa: »Suna suliarissaviuk«?

»Sulisunut siulersuisuuniartut ilinniarfiannukassaanga atuartissagakkit«, naapitaa oqarpoq.

»Taama aasatigisumi atuartarpat ajoqissat?« Paaviap ajoqissat kisiisa siunniukkamigit naapitani eqqumiitsoq aperaa.

»Ajoqissat tamaani ilinniarfeqanngillat palasissat kismik«, taamalu oqarluni naapitaata allagiartuinnanguat-siarlugu qimappaa.

Naami Paavia paasisimasaarulluinnarpoq. Naapitani taamaasa apersorniarluarpai ullumiummat pisimasunik inuit ilisarisani apeqqutigisarlugit, naapitaasa inuit apeqqutigisai nalulluinnarpaat, kiisalu Paaviannguakkuluk allaat si-laqarluanngitsorilerlugu. Ajoqissallu illuat apeqqutigim-magu illaatigiinnarpaat tamaani ajoqissaqanngimmat.

Tamaani silaaruttutut paasisimasaarutivilluni angalaruusaarluni sissaq misissornialeriarlugu umiarsuaaqqat qassiit allaaqisut takuai, avammullu qiviarami umiarsuit-taaq takugujai nunalilersut, kisianni sumilluunniit uitsati-gineqanngillat. Takunngitsoralugillu nilleraluaqaaq: »Umiarsuaq«, meeqqalli saneqquttut illaatigiinnarpaat. Ila ajussusia.

Sissamut periallartoq sissaq tamarmi qarmarsimavoq ujaqqanik, umiarsuaaqqallu aqumikkut allanneqarput su-mit pissusertik nalunaarlugu: Ilaat Aasiaat, ilaat Sisimiut, ilaat Uumannaq il. il. . . . Inuillu ilaat sissamut niusoq ape-raa: »Sunik-uku useqarpat«?

»Ilaat aalisakkanik tarajortikkanik ilaallu aamaruutissa-

nik, unalu umiarsuaq Uumannamit pisoq orsunik useqarpoq«, aperisaa akivoq.

»Kikkut pigaat tamakku?« Paavia apereqqippoq.

»Niuertut, uagut ippassaq tamaanga pivugut nataarnanik qaleralinnillu useqarluta«, aperisaa inussiarnerluni aki-voq.

»Kikkut niuertut«, Paavia apereqqippoq.

»Kalaallit«, aperisaa akivoq.

Taama oqarmat Paaviap tunuinnarpaa siullermisst il-laatigineqarumanani.

Qanormitaavami iliorniassava? Illumik ataatsimilluunniit eqqaasaqanngilaq ilisaralugu. Kiisalu eqqaalerpoq immaqa naqiterisunut apersuiartorma taakku iluamik akis-savaannga. Taavalu majuarluni inuk naapikkamiuk aperaa, naqiterivik sumiinnersoq. Ajoqersuummanilu illorsuaq quleriinnik inilik orneqqullugu allagigaluarlugu naqiterivik quleriinnik ineqanngimmat taamaattoq ornilerpaa.

Isertarfikkut iserami ilummut appakaateriallartoq. Tupinnaraluttuaq ini allaalluinnaartoq pisatallu amerlasuut tassaniippuit, inummillu ataatsimilluunniit ilisarisaqanngilaq. Iserfiisa ingeqquummanni ingitorlu ilaata utoqqaanerup orneriarlugu aperaa: »Qinersimmata kikkut qinigaasut tusarpigit?«

»Sumi qinersimmata?« Paavia akunnattuungalluni aperivoq.

»Tamaani ippassaq qinersippuit »Landsraadinut«, aperisaa oqarpoq, nangillunilu: »Takussagaluarpatit kiisami ilungersuutileraluaqaagut, tassami ukioq manna aalajanger-niaratsigu umiarsuit tamaanga kujataanut pisut akileraaruteqartikkumallugit, mannami tikillugu akileraaruteqanngimmat, ilaammi isumaqaraluaramik kujataa niuerluarfigineqarnerussasoq umiarsuit immikkut uninnganerat akileraaruteqanngippat, naak avannaani akileraaruteqartik-kaluaraat, taamaattorlu akornutiginagu«, oqaluussaata oqaluuppa Paavia isumaqarami nunaqarfimmit immik-

kuuissumit pisoralugu. Paaviallu paasinngilluinnarmani qinersinerup nalunaarutai allakkat naqitersimasut atuaq-qullugit tuniuppai.

Tigoriallarai allarsuit, illui qallunaatut illuilu kalaallisut allannillit. Kalaallisoortaani lu oqaatsit amerlasoorparujus-suit paasinngilai. Taamaattumillu atuakkani tamaasa paa-sineq saperpai. Niuertup Apilip qinerneqarnera atualerial-laraa — tupinnaraluttuaq: Qinerneqarumalluni oqaluussi-masoq isumani nalunaarlugu, niuerneq, aalisarneq, ila-giit naalakkersorneqarnissaat tamaasa qanoq isumagil-luassagamigit, qanorlu pitsaanerusumik nakkutigisaria-qartut oqaluuserisimavai.

»Ila suummakkua, suleqaangaana, « Paavia imminut aperaaq.

Kiisalu aatsaat oqaluussani allamik suliaqalersoq aperaa naqiterisoq N . . . apeqqutigalugu. Aperisaa naqiterisumik taama ittumik naluvooq. Paaviallu aamma aperaa, »Atua-galliutinik« takujumalluni. »Atuagalliutit« ukiut 50 qaa-nngiupput soraarmata, ataatagigaluama naqiterivik pisia-riimmagu iluarsartillugulu«, aperisaata tupigutsakkiartor-luni Paavia misissulerpaa.

»Qanoq ateqarpit?« Paaviap kiisa aperaa.

»Mikael Johansen«, aperisaa oqarpoq.

»Illimi«, apersugaa nangippoq.

»Paaviamik ateqarpunga, ajoqissaavunga, illutsinnullu angerlarniaraluarpunga«.

»Tamaani ajoqissat illoqanngillat«, taamalu oqarluni aperisami ilisarinnginnguatsiavilluni qimalermani, imma-galu silaqarluanngitsuusoraluni Paaviap aperaa: »Palasip illuanut ajoqersuutitsiannga«. »Tassannga aniguit kujam-mukaannarlutit tikissavat«. Aperisaata tunullugulu ilani paassisaaangitsumik oqaluuppai, ilaasalu tamarmik tupi-ginnguatsiaqalugu isikkuppaat.

Anigaluarluni uippallivippoq Saamuakkulluunniit iserfi-giumanngeqqarnagit eqqaagamigit illuata inigisaa qiviara-

luarpaa, illuli angisooq allaalluinnartoq kisiat takuaa. Ingerlaannarluni palasikkut illuat tikikkamiuk kasuttorpaa, iseqqummanilu iseriallarami aamma palasi ilisarigaluanngilaa. Kalaaleq anginngitsoq inussiarnersoq. Ingimallu annilaangarpalunnguatsiarmallu aperaa: Suna isumanerluutigisoralugu.

»Illutsinnut angerlarniaraluarlunga nalulerpara aperimalu tamarmik ilisarinngilaannga«, Paavia annilaangalluni oqarpoq.

»Uangattaaq ilisarinngilakkit, qanormi ateqarpit«, palasi aperivoq.

»Ajoqissaavunga Paavia«, Paavia oqarpoq.

»Sumi ajoqissaavit?« Palasi aperivoq.

»Nuummi maani«, Paavia oqarpoq.

»Tamaani ajoqissaqanngilaq, qangarsuarli ajoqissanut ilinniarfissuaq soraarpoq«, palasi tupigutsalerluni aasiit oqarpoq.

Palasip mittatiginaviangimmani ingammik Paavia annilaangalerpoq. Silattorterniariarlunilu aperaa ilinniarfissuaqarallarmat allagartaanik peqarsoralugu. Angerlunilu misissorlugit oqarpoq: »Aajuna Paavia inuusoq 18 . . . taanna kingorna tusaamasaavoq, kalaallillu siumukalertorerat pillugu qutsavigisassat sulilluarsimasut pingarnerit ilagaat«.

Taamalu oqartoq Paavia isersimaneq sapilerami inuullaqqullugu anivoq, uninngaqquniaraani.

Anilluni suli tupigusunneruvoq Siimuut utoqqarsuaq naapikkamiuk. Siullermik aliortulersoraluni annilaarnermit qimaanialetaluarpoq. Eqqaagamili taama ilisarisassaq ajornartigisoq uniinnarpoq, massa nalunngikkaluarlugu qangali toqoreersoq.

Siimuut maanna allaasumik isikkoqarpoq, aamma kii-naa quiasaarajuppaluttoq allanngorsimavoq ilungersorpalulluni kisianni aamma nunamiorpalunngitsumik saamar-

palulluni. Paaviap saanut qeqqikkami oqarfigerianngik-kaani oqarpoq.

»Pilluarput inuit isaat ajugaqanngitsup siulersuineranik tupinnartumik takunnissinnaasut, naassaanngissutsip Guutiata nallittugai, takunnitsillugit tupinnartumik sin-nattukkulluunniit, soorlu itsarsuaq Israilikkunni iliortartoq.

»Perloqqunarsinerulli qulangissavai inuit Guutip isit ammagaasa takusaannik soqutiginnngitsut assortuisulu. Kinami Guutip atorumasaa mitaatigisaallunilu assortu-gaannginnerpa? Kina pruffiiti nunamini ilassineqarpa«?

Taama oqaloreerami Paavia oqarfigaa: »Pilluartut Guutip takunnissinnaanngortitai ilagilerpatit, eqqaaniarulli naalliullutik pilluartut, — naalliullutik: Inuit tusarumanngimmata, pilluarlutik: Qilaap naalagaaffia pigigamikku«.

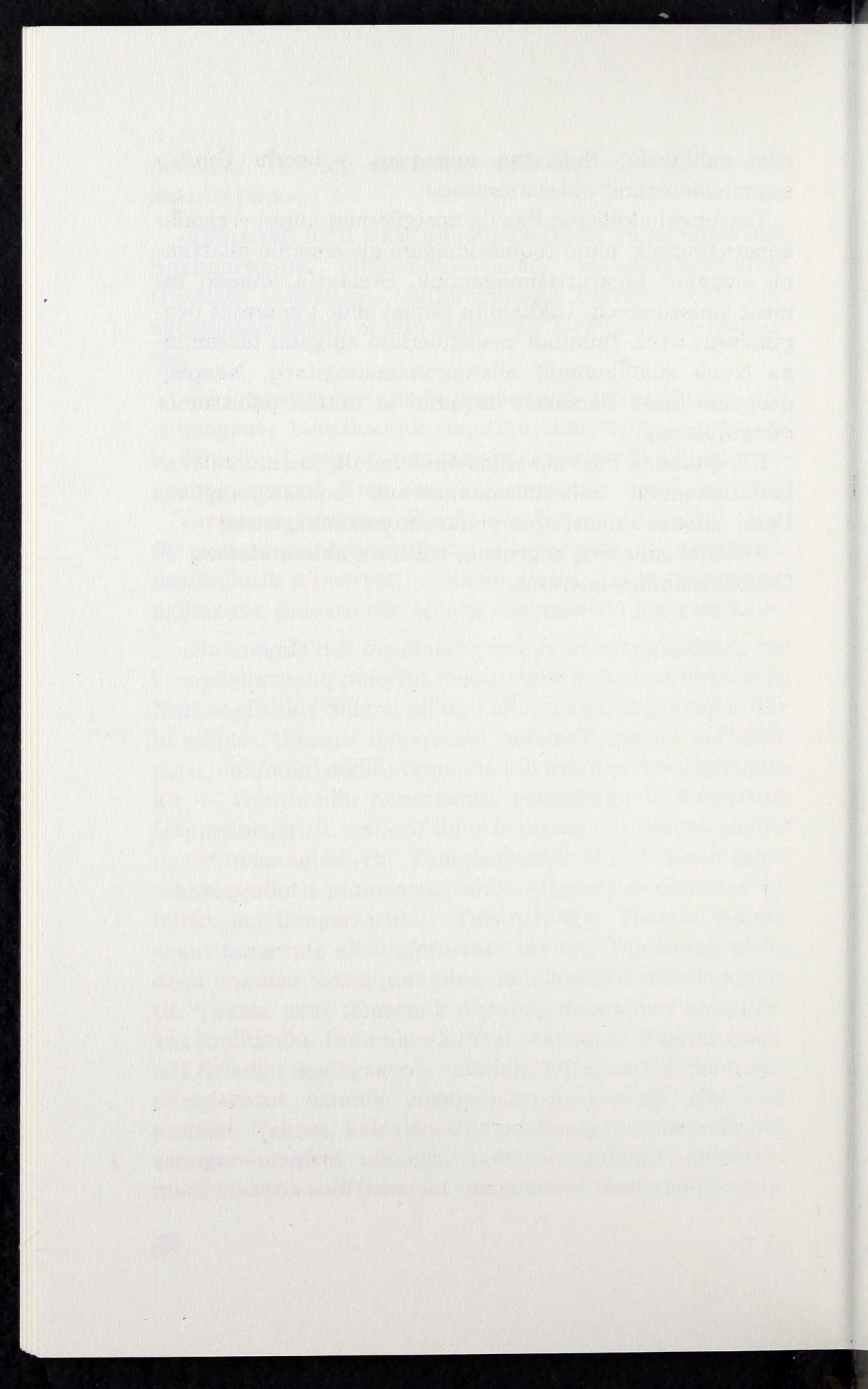
»Nalunngilakkit oqaatsikka qanga aalajangiukkitit, nalunngilakkittaqaq puioritit inooqatigisannit simerneqaravit. Nalunngilakkit Siilarsi pillugu ullumi aliasungaartutit illiliu pillutit, tamassi inooqatissi paasisakinnerata tuffigim-masi, nalunngilakkillu tamanna killormut saassutiginnngik-kit — Guutimullu neriorsuutit eqqaallugu kalaaleqatitit isumaginaleritit, qanorli illutit pissagavit naluat aalajangersinnaannginnavat. Taamaattumik Guuti qinnuigaara takuteqquellutit piumaartussanik. »Uppertup qinnutaa ki-mittoqaaq ilungersoruni«. Tusarpaanga. Tassalu siumut »suut tamarmik allanngornerat« takuat. Tamannali pisin-nagu aqqutaa takoqqunngilaa, annilaarlutit nikalloqqunatit. Takuat suut tamarmik pitsanngorsimapput anersaakkut timikkullu. Inunnili ukunani takusanni ilisarinngisan-nili Kristusi naalagaavoq, ullumilu misigisattut Siilarsillu misigisaatut ittumik pisoqassaarpoq Guutip piumasaa pimmat. Takuat, kalaaleqatitit paasisaqareruleramik pit-sanngorsimaqisut takuatit, taamaaleqqullugit suliniarit: matu maanna suliffissamut inersuarmut ammavoq isernia-

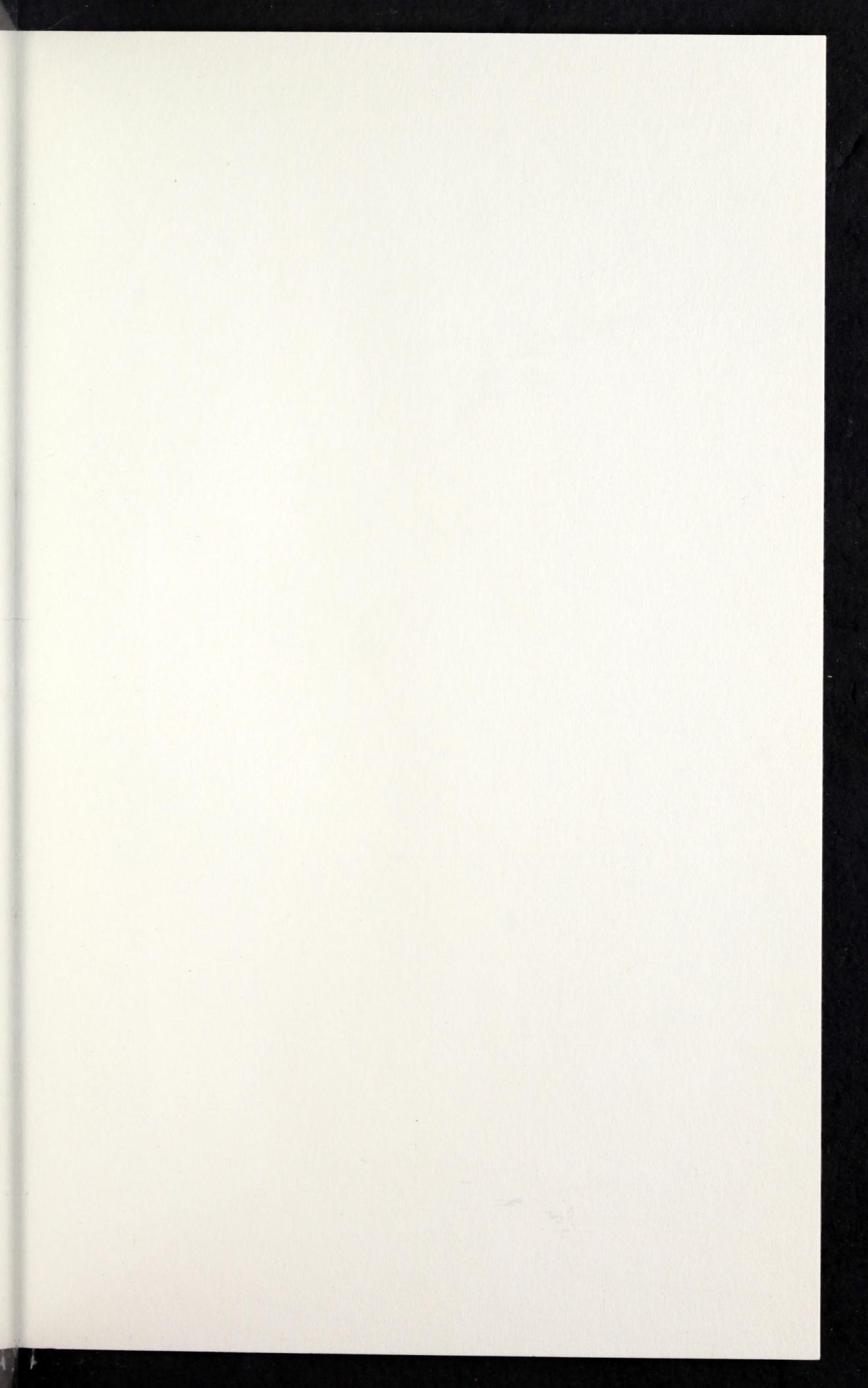
ritsi sulillusilu! Suliassaq angeqaaq, sulisorlu Guutip saammaanneranit akissarsissaaq».

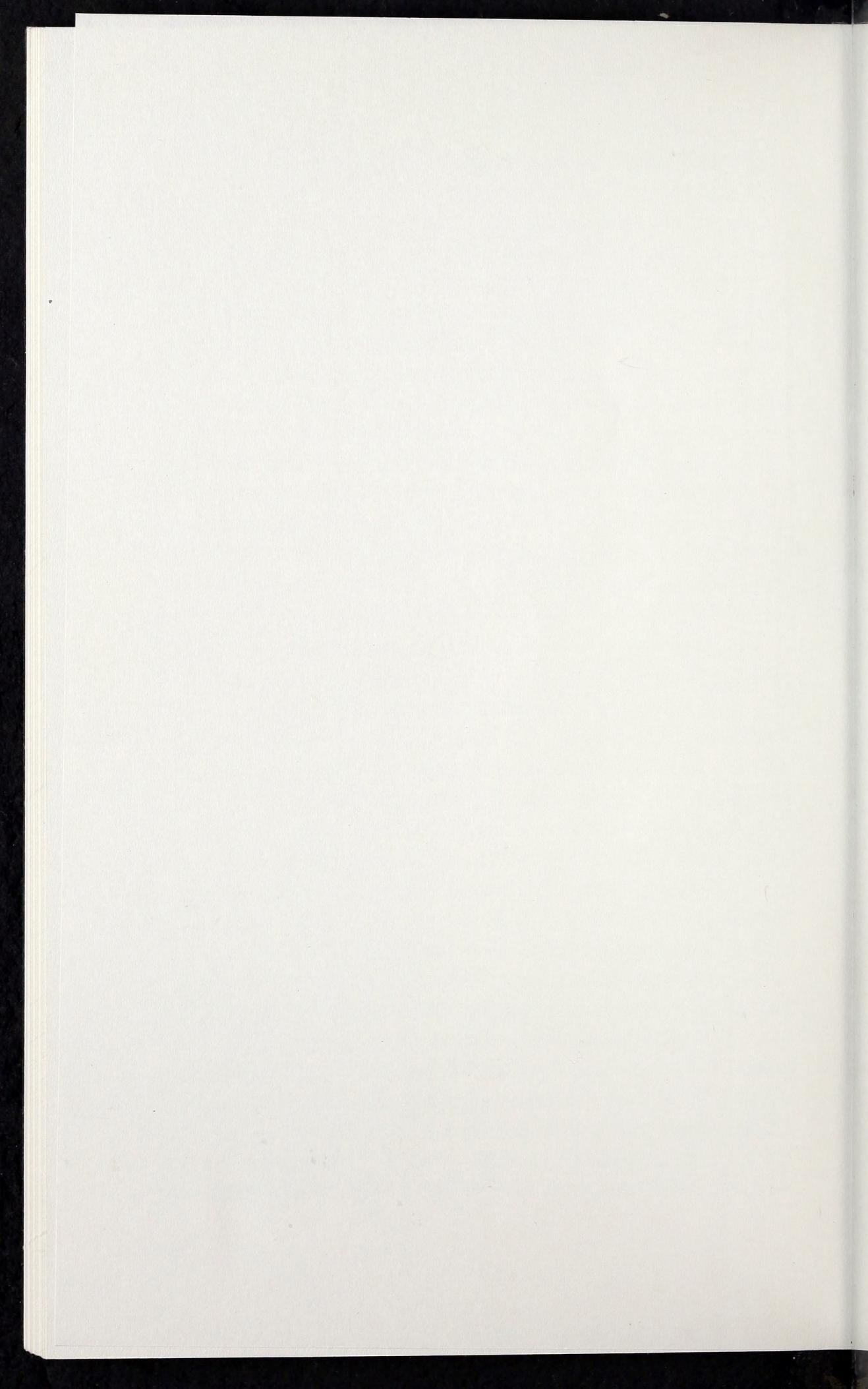
Tassungalu killittoq Paavia misigilerpoq niumi ersamilu annernarsuinik, niuni toqusisimagamigit ersanilu allaffimi sinaanut kigarutissimagamiuk. Sunaaffa unnuaq tamaat sinissimavoq. Uikkamilu takuai suut tamarmik ileqqumissut ittut. Imminut assortulerluni anigami tassamiuna Nuuk sumilluunniit allanngorsimanngitsoq. Naapeeqqaagaalu tassa Barsalaat ileqqumisut mitallerpaluttumik qungujulasoq.

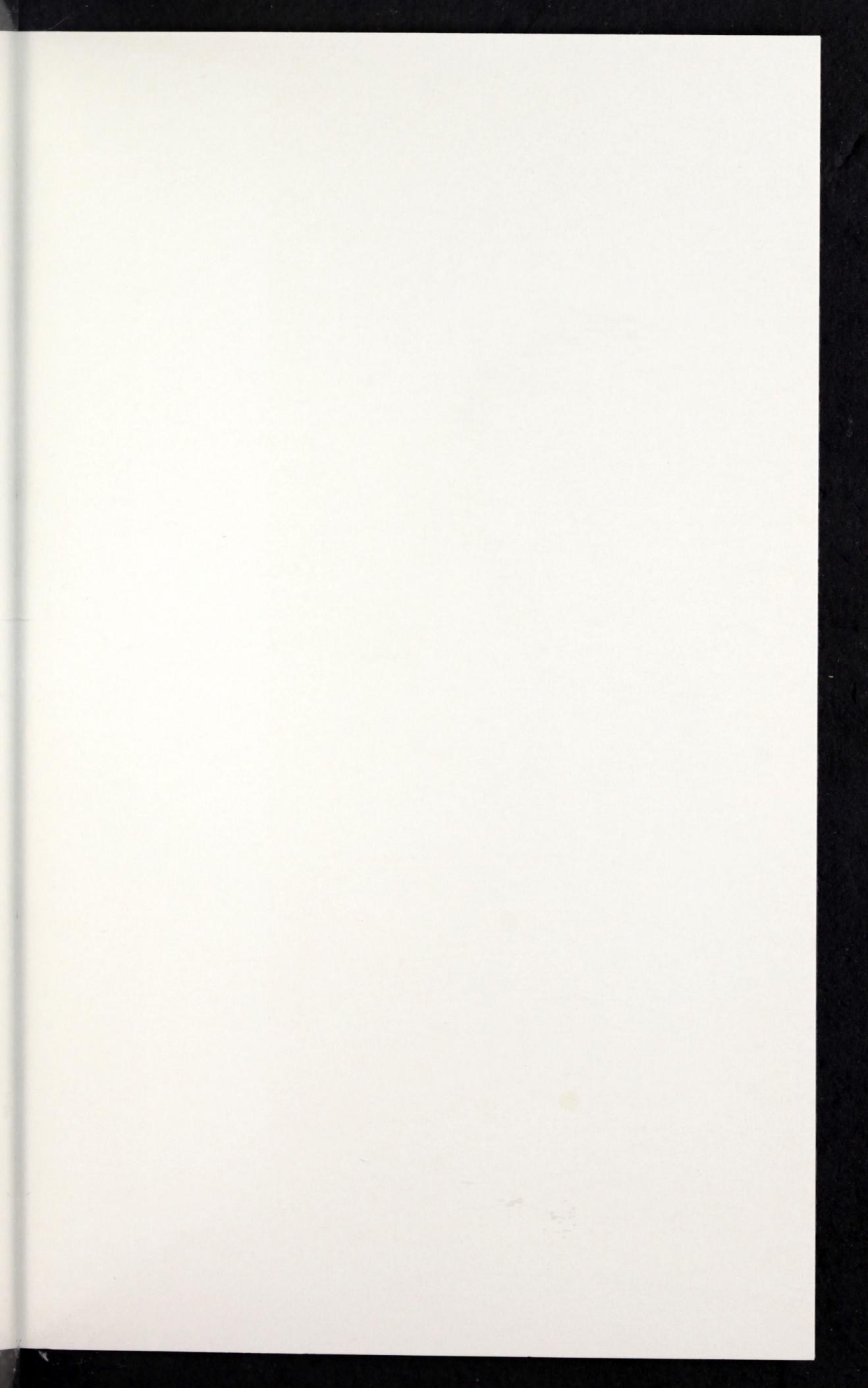
Ulloq taanna Paaviap sinnattukkaminit, imaluunniit takorluukkaminit aallatinneqangaarami oqaaseqanngilaq. Ilami aatsaat sinnattugaq piviusunngortiinnagassaq . . .

Kisianni suliassaq angeqaaq, sulisorlu akissarsissaaq — Guutip saammaanneranit.

âtdlit-nunâne nákitersitsissarfik
ET GRØNLANDSKE FORLAG

